

Bezkontaktní řešení obranných situací v PKB

Non-contact solutions of defence situations in ICS

Filip Štrunc

Bakalářská práce
2009

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta aplikované informatiky

Ústav elektrotechniky a měření

akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Filip ŠTRUNC**
Studijní program: **B 3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**

Téma práce: **Bezkontaktní řešení obranných situací v průmyslu
komerční bezpečnosti**

Zásady pro vypracování:

1. Seznámit s problematikou bezkontaktního řešení základních obranných situací.
2. Zpracovat varianty bezkontaktního řešení obranné situace beze zbraně a s obrannými prostředky.
3. Zaměřit se na komunikaci, demonstraci, hrozbu a taktiku.
4. Navrhnout metodický návod na bezkontaktní řešení obranné situace v podmínkách PKB.

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. GRUBER, D. Zlatá kniha komunikace. 1. vyd. Ostrava: Repronis Ostrava, 2005. 249 s. ISBN 80 7329 092 8.
2. NÁCHODSKÝ, Z. Nebojte se bránit. 1. vyd. Praha: Armex Publishing, 2006. 336 s. ISBN 80 86795 43 8.
3. NOVOTNÝ, F. Právo na sebeobranu. Jak se smíme bránit? 1. vyd. Praha: Lexik Nexis CZ, 2006. 114 s. ISBN 80 86920 10 0.
4. SDE-OR, I. YANILOV, E. Krav Maga. Umění čelit ozbrojenému útočníkovi. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 2003. 246 s. ISBN 80 206 0689 0.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Zdeněk Maláník

Ústav elektrotechniky a měření

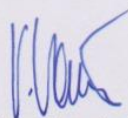
Datum zadání bakalářské práce:

20. února 2009

Termín odevzdání bakalářské práce:

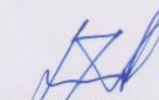
20. května 2009

Ve Zlíně dne 20. února 2009

prof. Ing. Vladimír Vašek, CSc.

děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.

veditel ústavu

ABSTRAKT

Cílem této práce je seznámit čtenáře s problematikou bezkontaktního řešení obranných situací, a to z hlediska varianty řešení obranných situací beze zbraně a s obrannými prostředky. Dále uvést příklady na bezkontaktní řešení obranných situací z pohledu komunikace, demonstrace, hrozby a taktiky. Posledním bodem je pokus studenta o vytvoření metodického návodu na bezkontaktní řešení obranných situací z pohledu vybraných profesí v průmyslu komerční bezpečnosti.

Klíčová slova: Obranná situace, komunikace, taktika, obránce, útočník, konflikt

ABSTRACT

The aim of this work is to acquaint the reader with solutions to problems non-contact defense situations, and in terms of alternatives defense situations without weapons and defense equipment. Further examples of non-contact solutions to defense situation from the perspective of communication, demonstrations, threats and tactics. The last point is an attempt to create a student of policy guidance for contactless solutions in defense situation from the perspective of selected professionals in the commercial security industry.

Keywords: defense situation, communication, tactic, defender, attacker, conflict

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat mému vedoucímu bakalářské práce panu ing. Zdeňku Maláníkovi za poskytnuté materiály, slovní pomoc a rady při psaní této práce. Dále bych chtěl poděkovat celé mé rodině za finanční pomoc a podporu po celou dobu studia.

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně

.....
podpis diplomanta

OBSAH

ÚVOD	9
I. TEORETICKÁ ČÁST	11
1. OBECNÉ SEZNÁMENÍ S POJMY A NORMAMI	12
1.1. ZÁKLADNÍ POJMY A DEFINICE.....	12
1.1.1. Základní pojmy	12
1.1.2. Obranná situace jako jedna z forem konfliktu.....	13
1.1.3. Agresivní chování	14
1.1.3.1. Definice	14
1.1.3.2. Typy (příčiny) agresivity, agrese.....	15
1.1.3.3. Cíl agresivního chování.....	17
1.2. PRÁVNÍ NORMY.....	18
1.2.1. §13 trestního zákona „Nutná obrana“.....	18
1.2.2. §14 trestního zákona „Krajní nouze“	19
1.2.3. §76 odst. 2 trestního řádu „Zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestného činu“.....	20
2. PROBLEMATIKA ÚTOKŮ NA OSOBY V PKB ČESKÉ REPUBLIKY	22
2.1. POPIS NEJČASTĚJŠÍCH DŮVODŮ ÚTOKU NA ČLOVĚKA Z HLEDISKA ČR A PKB	22
2.1.1. Nejčastější důvody útoku na člověka v ČR.....	23
2.1.2. Nejčastější důvody útoku na člověka v PKB.....	25
2.2. OKOLNOSTI, KTERÉ MOHOU PŘÍSPĚT K VYVOLÁNÍ ÚTOKU	26
2.3. POPIS ZPŮSOBŮ ÚTOKU NA ČLOVĚKA.....	27
2.4. PSYCHOLOGICKÉ FAKTORY PŘI ŘEŠENÍ SEBEOBRAVNÉ SITUACE	28
2.4.1. Psychologické faktory ovlivňující úspěšnost sebeobrany	29
2.4.2. Udržení psychické stability.....	30
2.4.3. Indikace útoku	31
II. PRAKTICKÁ ČÁST	33
3. BEZKONTAKTNÍ ZPŮSOBY ŘEŠENÍ OBRANNÝCH SITUACÍ	34
3.1. PREVENCE PROTI VZNIKU OBRANNÉ SITUACE	34
3.1.1. Předvídání vzniku obranné situace.....	34
3.1.2. Větší skupina pracovníků.....	34
3.1.3. Přeprava peněz a cenností	35
3.2. VARIANTY BEZKONTAKTNÍHO ŘEŠENÍ OBRANNÝCH SITUACÍ.....	36
3.2.1. Taktika	36
3.2.2. Komunikace.....	39
3.2.2.1. Slovní komunikace, příklady.....	39
3.2.2.2. Mimoslovní komunikace, příklady.....	45
3.2.3. Demonstrace	47
3.2.4. Hrozba.....	50

3.2.4.1.	Obranné spreje	50
3.2.4.2.	Plynové pistole	51
3.2.4.3.	Taser	52
3.2.4.4.	Nože	52
3.2.4.5.	Palné zbraně	53
3.2.4.6.	Osobní poplachové prostředky (alarmy)	53
3.2.4.7.	Intenzivní svítily (bleskovice)	54
4.	OBEČNÝ NÁVOD NA ŘEŠENÍ OBRANNÉ SITUACE U PRACOVNÍKŮ PKB	56
4.1.	DETEKTIV V OBCHODĚ ČI OBCHODNÍM DOMĚ	56
4.2.	RECEPČNÍ VE STŘEŽENÝCH OBJEKTECH	57
4.3.	VRÁTNÝ VE STŘEŽENÉM OBJEKTU	59
4.4.	PRACOVNÍCI PŘEPRAVUJÍCÍ PENÍZE A CENNOSTI	62
	ZÁVĚR	64
	ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ	66
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	68
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	71
	SEZNAM OBRÁZKŮ	72
	SEZNAM TABULEK	73

ÚVOD

Problematika bezkontaktního řešení obranných situací pojednává o možnostech vyřešit obrannou situaci způsobem, kterým se nedostaneme do přímého kontaktu s útočníkem. Takovouto obranu používáme v běžném životě a při různých stresových situacích, aniž bychom si to uvědomovali. Přitom je tento způsob obrany rozhodující, protože při správném použití jsme schopni vyřešit problém, aniž bychom utrpěli fyzickou újmu způsobenou napadením útočníka.

Důvodem, proč jsem si toto téma vybral, je, že na toto téma neexistuje žádný ucelený materiál a komunikace, jako součást této problematiky, je nepřírozenějším prvkem řešení konfliktů.

Zároveň i já mám kladný vztah k řešení obranných situací nenásilným způsobem, protože násilí se mi vůbec nejeví, jako vhodná forma obrany. Toto téma mě zaujalo také proto, že v průmyslu komerční bezpečnosti (dále jen PKB) chybí materiál popisující řešení konfliktů tímto způsobem.

Vzhledem k aktuální době plné různých trestných činů, se tato problematika dostává lidem do povědomí a z hlediska PKB či veřejnosti je to obrana účinná a zároveň levná. U pracovníků PKB však není tak známa a k tomu přispívá právě i nedostatek literatury. Lidé už mají dost násilí, které se na nich páchá, a hledají různé cesty k tomu, jak takovýmto situacím předejít. A když už to nejde, tak jak se jim alespoň ubránit, aniž by si z nich odnesli nějaký ten šrám.

Cílem této práce bude seznámit čtenáře s problematikou bezkontaktní obrany, s variantami řešení z různých hledisek a v poslední řadě můj pokus vytvořit metodické návody na řešení konfliktů ve čtyřech zvolených profesích v PKB.

Přínos tohoto textu by se měl ukázat zejména ve smyslu seznámení pracovníků PKB s řešenou problematikou, včetně uvedení nejrůznějších příkladů řešení obranných situací, případně získání dílčích postřehů, které mohou dále využít ve svých profesích.

Mezi největší potíže v oblasti této problematiky patří nedostatek literatury, tudíž je práce složena převážně z nápadů mých, mého vedoucího práce a postřehů lidí, kteří s tímto tématem mají určité zkušenosti.

Tato problematika však není určena jen pro průmysl komerční bezpečnosti, ale své kapitoly a poznatky zde naleznou i lidé nepůsobící v tomto oboru.

V prvních dvou kapitolách je použita analýza dostupných zdrojů a poté poskládání kapitol pomocí syntézy do uceleného celku. Syntéza je také použita při tvorbě závěrů, kdy jsem z dílčích informací složil celek, který tvoří dílčí závěry a poté i závěr celkový. Nejvíce používaná metoda byla dedukce, a to právě v důsledku minima dostupné literatury.

V praktické části jsem se zaměřil zejména na různé příklady řešení z hlediska taktiky, komunikace, demonstrace, hrozby a v závěru i metodickým návodem pro 4 vykonávané profese v PKB.

Mým osobním přáním by bylo, aby si tuto práci přečetlo co nejvíce obyčejných lidí či lidí působících v PKB, pro které by se tato práce mohla stát přínosem.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. OBECNÉ SEZNÁMENÍ S POJMY A NORMAMI

Součástí této kapitoly bude seznámení se základními pojmy, které je třeba si vysvětlit pro pochopení bakalářské práce. Po krátkém seznámení se základními pojmy budou rozebrány podrobně ty nejdůležitější, jako je konflikt, obranná situace a agresivní chování. Po vysvětlení těchto pojmů naváže kapitola, ve které jsou uvedeny normy související s problematikou bakalářské práce a ty nejhlavnější normy jsou zde opět vysvětleny podrobněji, a to včetně porovnání jejich základních rozdílů pro lepší orientaci.

1.1. Základní pojmy a definice

Zde jsou vysvětleny nejzákladnější pojmy, které jsou nutné pro lepší orientaci v pozdějším textu. Podrobněji jsou zde definovány pojmy obranná situace, konflikt a agresivní chování, u kterého jsou uvedeny jeho typy, příčiny a cíl.

1.1.1. Základní pojmy

Ochrana – je to pasivní způsob obrany, což znamená, že aktivně není působené na útočníka a naše tělo je proti útoku chráněno organizací nebo materiálem (např. neprůstřelná vesta, ochranné rukavice apod.).

Obrana – je to aktivní působení na útočníka. K tomu jsou využívány obranné prostředky (zbraně), technika (úder, kopy, páky apod.) nebo jejich kombinace.

Pozn. Existují i způsoby obrany a ochrany, které lze zařadit do obou výše zmíněných pojmů. Jde o zábleskovou svítilnu, zvukové alarmy a jiné podobné zařízení, které jsou uvedeny v praktické části této práce.

Útočník – je to osoba, která se snaží protiprávně ohrozit náš život, zdraví, majetek, svobodu (osobní, domovní, projevu) nebo čest.

Obránce – je to osoba, která si při napadení útočníkem chrání a brání život, zdraví, majetek, svobodu nebo čest svoji nebo někoho jiného.

Nebezpečí – je to ohrožení zákonem chráněných zájmů člověka člověkem nebo většinou jinou hrozící formou (zvíře, živelná síla, stroj, energie).

Zbraň – v trestním právu se zbraní rozumí cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším. Lidsky řečeno je zbraň cokoli, co bylo zkonstruováno k útoku na člověka či jiný živý organismus.

Z uvedených základních pojmů jsou nejvíce používány pojmy obrana, ochrana, útočník a obránce. Je nutné si také uvědomit rozdíl mezi pojmy „ochrana“ a „obrana“, které bývají často zaměňovány.

1.1.2. Obranná situace jako jedna z forem konfliktu

Podrobnější vysvětlení dvou základních pojmů, které souvisí s obrannou situací a jsou provázány i navzájem. Jsou to obranná situace a konflikt.

Obranná situace

Pod tímto pojmem si laik může představit jakoukoli situaci, kdy se obránce brání blíže nespécifikovanému typu útoku útočníka za podmínek, které nejsou regulovány žádnými pravidly. Lze ji chápat i jako stav, kdy je napaden i majetek nebo právem vymahatelné hodnoty obránce.

Pozn. Ne všechny hodnoty je možné vymáhat právem. Musíme brát v úvahu i jiné formy vymáhání hodnot obránce, jako například kodex etiky, společenská stránka apod.

Konflikt

„Konflikt¹ je střetnutí dvou nebo více vylučujících se či protichůdných snah, sil nebo tendencí.“ (tendence = směřování, zaměřenost, směr vývoje myšlení)

¹ Agentura DAHA s.r.o. : projekt JPD3 [online]. [2007] [cit. 2009-04-09]. Čeština. Dostupný z WWW: <<http://www.daha.cz/projektJPD3/>>.

Ve středu konfliktu bývají naše:

- vnitřní potřeby;
- zájmy;
- tendence a sociální normy;
- příkazy;
- zájmy okolí.

Člověk většinou reaguje na konflikt jako na znamení nebezpečí, a to v něm vyvolává určitou zažitou reakci, která se nazývá „reflex“. Některé z obranných reflexů jsou např.:

- obrana;
- útok;
- útěk;
- strnutí;
- zmatek apod. + jejich kombinace.

V obranné situaci se tedy napadený člověk brání nebo chrání před působením útočnicka. Konflikt je nadřazený pojem obranné situaci a ve středu konfliktu bývají nejčastěji naše vlastní zájmy. Z nejčastějších reflexů jsou důležité zejména obrana a útěk, které patří mezi nejběžnější varianty řešení obranné situace.

1.1.3. Agresivní chování

Agresivní chování², ve většině případů, přímo souvisí s obrannou situací. V této kapitole bude uvedena definice tohoto pojmu, jeho rozdělení podle příčin a na závěr i vyvozený cíl agresivního chování.

1.1.3.1. Definice

V oblasti definování agresivního chování neexistuje jednotná a ucelená definice, ale existují zde spousta teorií pro její vysvětlení. Výsledkem těchto teorií jsou určité společné znaky agresivity.

² Agresivní chování. *Www.antiskola.eu* [online]. 2008 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <www.antiskola.eu/referaty_cz/index.php?page=show_detail&come_from=list&obl=20&pg=1&id=18076>.

V běžné řeči si můžeme agresi představit jako synonymum pro násilí nebo brutalitu. Jako příklady agrese v reálném životě si můžeme představit např. záchvat zuřivosti, urážky, střílení, loupeže nebo také studentské nepokoje. Pokud bychom tyto znaky chtěly shrnout do jedné věty, tak můžeme říci, že agrese představuje škodlivý způsob chování, který zahrnuje škody fyzické a psychické.

1.1.3.2. Typy (příčiny) agresivity, agrese

Typy agresivity lze rozdělit do následujících pěti druhů:

1. Vrozená (altruistická) – zaměřená na ochranu druhých, agresivita zaměřená na konání dobra.
2. Předvídající (anticipující) – agresivní reakce s cílem hájit vlastní teritorium (území).
3. Vynucená (indukovaná) – záměrně vyvolaná s cílem zkoumat agresivní chování.
4. Naučená (Instrumentální) – projevy, které jsou výsledkem učení a jsou posílené reakcí okolí.
5. Přesunutá – zaměřena proti organismu nebo objektu, který není zodpovědný za podněty, které agresivní chování vyvolaly.

Agrese je chování, které se člověk může naučit, a to dvěma způsoby:

- Učení úspěchem
 - Učení vlivem prostředí
1. Učení úspěchem – pod tímto souslovím si můžeme představit to, že agresivní chování je „odměňováno“ tzn., že vede k úspěchu (např. protivník je zastrašen nebo se vzdá). Proto tento způsob chování člověk opakovaně používá a tím se ho vlastně učí. Na základě tohoto vysvětlení tedy chápeme agresi ty aktivity člověka, které jsou účinné, tzn., odstraňují pocit ohrožení organismu.

Příklad: Pan Novák vidí (v televizi, v hospodě, na fotbalovém zápase atd.) vyřešení konfliktu (rozepře) mezi dvěma lidmi nebo skupinou lidí tak, že napadená osoba

nebo skupina osob dá hlasitým agresivním projevem najevo svoji sílu a tím si získá respekt.

Pan Novák se pak v zaměstnání dostane do situace, kdy má promluvit k zaměstnancům, kteří však neberou na vědomí jeho pokyny k utišení. Pan Novák si vzpomene na vyřešení situace pomocí agresivního projevu a aplikuje ho na zaměstnance, čímž si násilně vynutí jejich pozornost.

Tento úspěch způsobil to, že pan Novák začal používat tuto metodu častěji, a tím se jí učí.

2. Učení vlivem prostředí – rozumíme učení agrese prostřednictvím pozorování úspěšného agresivního chování v kruhu známých, ve škole, v rodině či médiích. Jedinci se tak pozorováním modelů učí novým způsobům chování nebo již naučené agrese uvolňují.
Příklad: Šikana ve škole či jiném prostředí.

Jedinec nebo skupina žáků aplikuje tuto formu násilí na své spolužáky a zjistí, že spolužáci jenom sklopí hlavy a toto je signál toho, že je tento jedinec nebo skupina respektována. Po určitém čase se takový způsob může stát normou a pro žáky i běžnou formou jednání.

Obr. 1 Šikana³

³ *Dětská šikana* [online]. c2009 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <http://www.ct24.cz/1/1169027565_deti-sikana.jpg>.

1.1.3.3. *Cíl agresivního chování*

Všeobecně lze říci, že cílem agresivního chování může být ochrana či obrana vlastní osoby, druhých osob, majetku, názorů, ale i nepřiměřená reakce, kterou mohou vyvolat různé podněty nebo nadměrný stres v situacích, které nejsme schopni v dané situaci vyřešit jinak.

Zároveň lze však agresivní chování popsat jako aktivitu, která u určitých lidí vyvolá tendenci zaútočit na druhou osobu s cílem ublížit ji.

Agresivní chování má nezastupitelné místo mezi základními pojmy, protože konflikt bez agresivního chování na jedné či druhé straně by nevznikl. Nejčastěji je viditelná agresivita naučená, která bývá podpořena či vystupňována vlivem okolí.

Ze základních pojmů je pro další pochopení textu nejdůležitější **rozdíl mezi obranou** (aktivní) **a ochranou** (pasivní) a definování pojmů „obránce“ a „útočník“. Podstatná je souvislost obranné situace s konfliktem a nejpoužívanější reflexy při řešení konfliktů, tedy **obrana a útěk**. V případě nastávajícího či probíhajícího konfliktu přechází do popředí také agrese. Agrese se nejlépe rozvíjí v prostředí, které ji respektuje a dává tím prostor pro její šíření **vlivem úspěchu** či **vlivem prostředí**.

1.2. Právní normy

Podstatou této práce je bezkontaktní obrana, ale i zde je potřeba zmínit některé paragrafy⁴ trestního zákona a trestního řádu. Je to hlavně proto, že ne vždy se obranná situace podaří vyřešit, aniž bychom se dostali do kontaktu s útočníkem. Paragrafy související s obranou jsou §13 Nutná obrana, §14 Krajní nouze, §33 Výměra trestu, §89 Společná ustanovení trestního zákona a §79 odst. 2 trestního řádu Zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestného činu.

Vzhledem k tomu, že vypsání všech těchto paragrafů by bylo zbytečné, tak zde budou uvedeny pouze ty nejdůležitější, a to jsou: §13 trestního zákona, §14 trestního zákona a §76 odst. 2 trestního řádu.

1.2.1. §13 trestního zákona „Nutná obrana“

Znění: „Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.“

Jsou zde 3 podmínky pro využití nutné obrany v praxi:

- Útok chráněnému zájmu přímo hrozí,
- Útok na chráněný zájem trvá,
- Obrana je vždy nepřiměřená, avšak ne zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

Pozn. Aby se člověk útoku ubránil, tak jeho obrana musí být vždy důraznější či intenzivnější než útok. Nesmí být však zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku, tedy neopodstatněně větší než útok. Viz. příklad

⁴ LAUCKÝ, Vladimír. *Technologie komerční bezpečnosti I.* 2. vyd. Zlín : UTB Academia centrum, 2004. 66 s. ISBN 80-7318-194-0.

Příklad

Útočník nás fyzicky napadl bez použití zbraně. Naše obrana musí být silnější než útok, avšak nemůžeme si dovolit útočníka například zastřelit, protože je to neopodstatněně větší obrana, nežli útok. Můžeme se však bránit použitím improvizovaných zbraní, které přímo neohroží útočnickův život.

1.2.2. §14 trestního zákona „Krajní nouze“

Znění: „Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo závažnější než ten, který hrozil.“

Tyto dva paragrafy mohou na první pohled znít velmi podobně a člověk nemající právní vzdělání (laik) by nedokázal říci, jaký je mezi nimi rozdíl. Proto je níže uvedena jednoduchá tabulka, která nastíní rozdíly mezi nimi.

§13 Nutná obrana	§14 Krajní nouze
Odvracíme útok	Odvracíme nebezpečí
Zdroj nebezpečí: člověk	Zdroj nebezpečí: přírodní živly, zvířata, stroje, energie, děti do 15-ti let.
Útok hrozí nebo trvá	Nebezpečí přímo hrozí
Škoda je způsobena útočníkovi samému	Škoda způsobená i tomu, kdo je bez viny
Obrana musí být silnější, než útok	Následek musí být vždy menší nebezpečí
Nemusíme hledat jiné způsoby vyhnutí se útoku	Je nutno hledat jiné způsoby vyhnutí se nebezpečí

Tab. 1 Porovnání §13 a §14

Pozn. U §14 se zdroj nebezpečí netýká pouze dětí do 15-ti let. Jsou zde zahrnuty i lidé pod vlivem návykových látek, lidé psychicky nemocní, nesvéprávní apod.

1.2.3. §76 odst. 2 trestního řádu „Zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestného činu“

Vzhledem k tomu, že pracovníci PKB nejsou bráni jako veřejní činitelé, tak se v případě zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestného činu řídí podle §76 odstavce 2 trestního řádu, který zní takto:

„Osobní svobodu osoby, která byla přistížena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu, příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody ihned nahlásit.“

Pozn. Funkce správce posádky již v armádě neexistuje, tudíž bychom osobu přistiženou při trestné činnosti předali policejnímu orgánu.

Z právních norem je pro bezkontaktní obranu důležitý trestní zákon, který v jedné ze svých částí pojednává o nutné obraně, která dovoluje za určitých podmínek například použití zbraně. Důležitým faktem je také intenzita obrany, která musí být silnější než útok, avšak nesmí mnohonásobně překročit intenzitu útoku. Pro pracovníky PKB je nejpodstatnější **§ 76 odst. 2 trestního řádu**, na základě kterého mohou zadržet podezřelou osobu.

Z hlediska této problematiky nejčastěji používáme pojmy obrana, ochrana, útočník a obránce. Základní pojmy jsou zde uvedeny právě proto, aby byly správně definovány pojmy „**obrana**“ a „**ochrana**“, ve kterých bývá často chybováno. Podstatnou část základních pojmů tvoří také agrese, která přímo souvisí s obrannou situací. **Špatné prostředí** je často příčinou takového rozvoje agrese, protože ji toleruje. Tolerují ji i zákonodárci, kteří při tvorbě zákonů dávají **větší důraz na ochranu útočníka než na obránce**, a to není dobře.

Nejvýznamnější částí trestního zákona, která se zastává napadeného, je **§ 13 Nutná obrana**, o který se můžeme opřít, pokud chceme hájit své zájmy. Pro fyzickou ochranu v PKB je nejdůležitější **2. odstavec § 76 trestního řádu**, který umožňuje zaměstnancům pracujícím v PKB zadržet osobu podezřelou ze spáchání trestného činu. Zadržet případného pachatele může **kdokoliv** a může zadrženému způsobit škodu či ublížit mu, pokud je to nutné k zajištění důkazů či zjištění totožnosti.

2. PROBLEMATIKA ÚTOKŮ NA OSOBY V PKB ČESKÉ REPUBLIKY

Hlavní náplní této kapitoly jsou seznámení s důvody a způsoby útoku na člověka z hlediska ČR a PKB. Dále zde budou uvedeny různé okolnosti přispívající ke vzniku konfliktu (vzhled, působení návykových látek, fyzický a psychický stav atd.), způsoby řešení konfliktu (slovní útok, útok beze zbraně, se zbraní a jejich kombinace), udržení psychické stability, indikace možného útoku a psychologický faktor, ovlivňující řešení obranných situací.

2.1. Popis nejčastějších důvodů útoku na člověka z hlediska ČR a PKB

V této části textu budou zobrazeny přehledné diagramy zahrnující nejčastější důvody útoku na člověka z hlediska ČR a PKB. Tyto důvody jsou brány z širšího pohledu a nejsou členěny z hlediska pohlaví osob. Pod uvedenými diagramy bude uveden stručný popis jednotlivých důvodů.

2.1.1. Nejčastější důvody útoku na člověka v ČR⁵

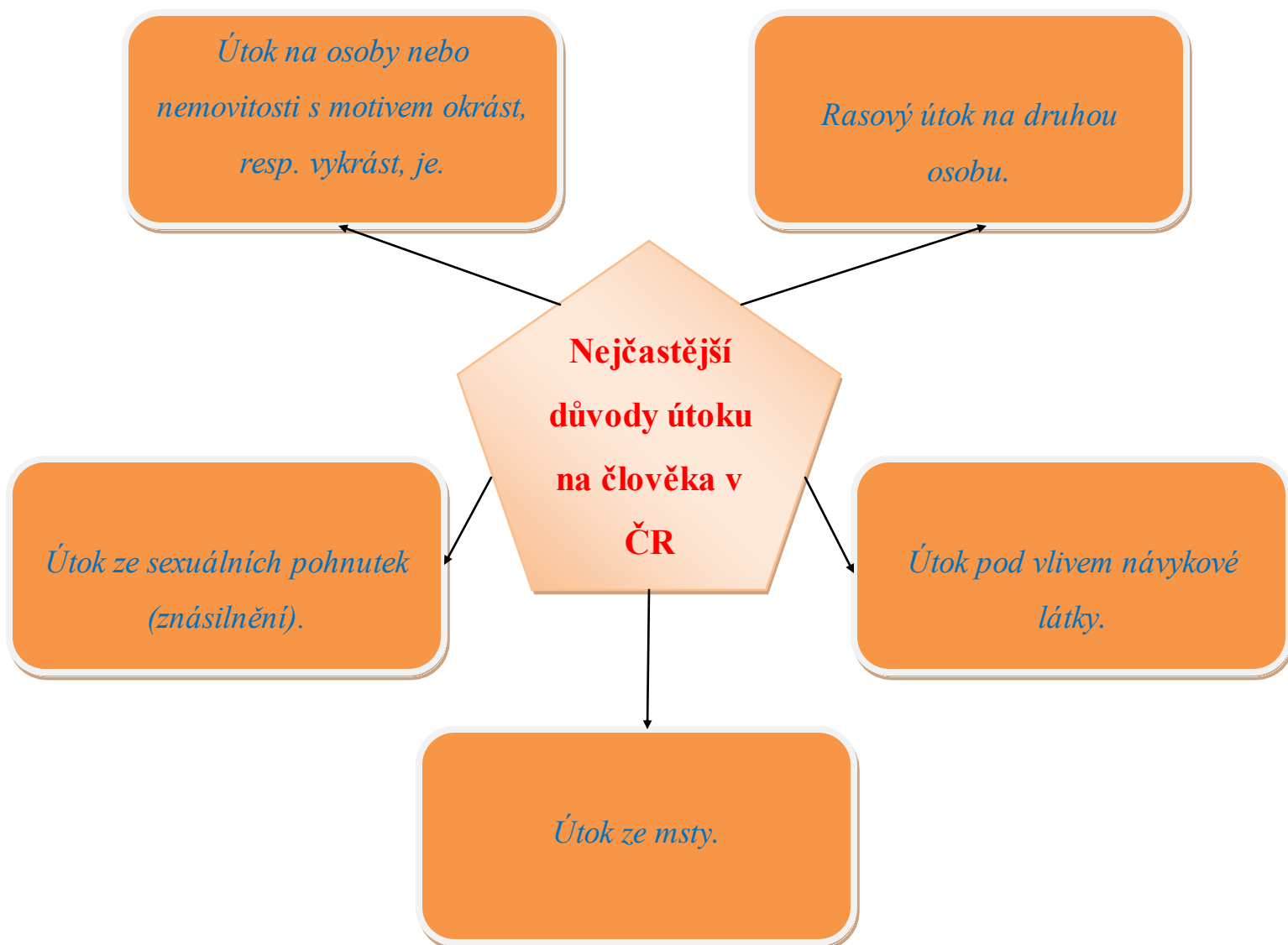

Schéma č. 1 Důvody útoku na člověka v ČR

⁵ Statistický přehled PČR [online]. 2008 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-725362.aspx>>.

Útok na osoby nebo nemovitosti s motivem okrást, resp. vykrást, je – sem patří veškeré krádeže a loupeže, které se na území ČR udály.

Pozn. U krádeže nedochází k páchání násilí na člověku, kdežto u loupeže je násilí rozhodujícím znakem.

Rasový útok na druhou osobu – a to jak z hlediska barvy pleti, tak i v důsledku náboženství, chování nebo vzhledu napadené osoby.

Útok ze sexuálních pohnutek (znásilnění) – toto se týká hlavně osob ženského pohlaví. Bohužel se nedá přesně určit, kolik znásilnění se ve skutečnosti v ČR stane nebo stalo, protože většina takových činů není vůbec nahlášena. Analytici dokonce spekulují o tom, že kdyby se všechna znásilnění nahlásila, tak by se tento druh útoku stal nejčastějším v ČR.

Útok pod vlivem návykové látky – vzhledem k tomu, že ČR patří mezi země s největší spotřebou alkoholických nápojů v Evropě a zařadíme-li sem i drogově závislé osoby, musí se to projevit i v kriminální činnosti na území ČR.

Útok ze msty – je to klasický důvod útoku u mužů (např. nevěra – napadení milence; žárlivost nebo pomluva atd.)

Pozn. Skoro v žádné konfliktní situaci se nevyskytují tyto důvody odděleně. Téměř vždy se zde vyskytne jejich kombinace.

2.1.2. Nejčastější důvody útoku na člověka v PKB⁶

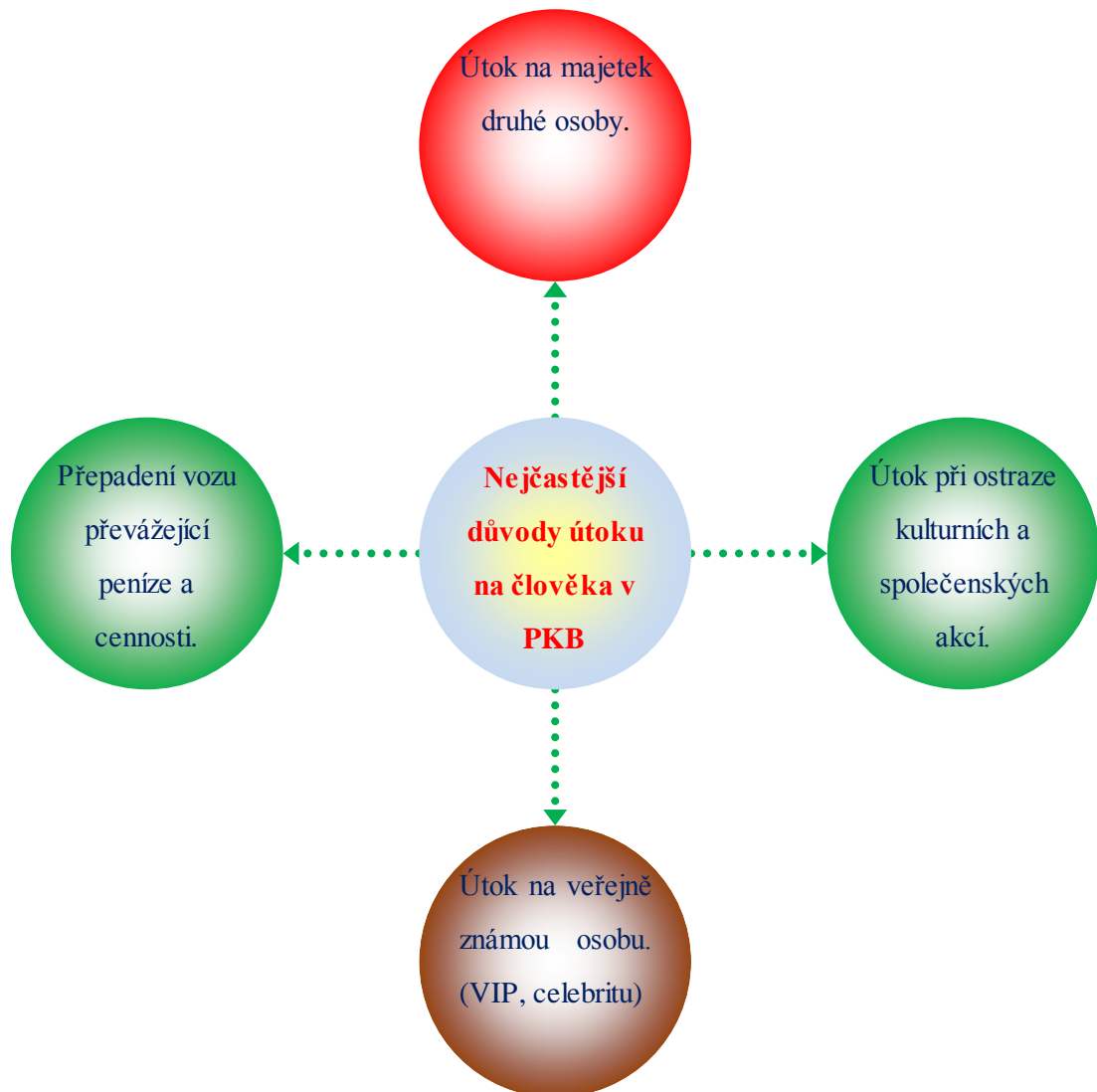

Schéma č. 2 Důvody útoku na člověka v PKB

⁶ *Statistický přehled PČR* [online]. 2008 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-725362.aspx>>.

Útok na majetek druhé osoby – vzhledem k tomu, že nejčastější náplň firem působících v PKB je ostraha objektů, tak je logické, že pracovníci bezpečnostních agentur (dále je BA) jsou nejčastěji vystavení útoku právě osob, které chtějí neoprávněně vniknout do střežené budovy nebo na střežené území.

Přepadení vozu převážející peníze nebo cennosti – čím dál víc bezpečnostních agentur má ve svých službách právě přepravu peněz a cenností. V poslední době se však také čím dál častěji stává, že se právě tyto vozy stávají terčem přepadení.

Útok při ostraze kulturních a sportovních akcí – pracovníci PKB jsou také najímáni nebo vypomáhají státním složkám při zajišťování pořádku na problematických nebo rizikových kulturních akcích nebo sportovních utkáních, kde musí čelit zejména davu fanoušků, kteří jsou většinou podnapilí nebo patří mezi tzv. huligans. I zde dochází k velmi častým zraněním pracovníků PKB.

Útok na veřejně známou osobu (VIP, celebritu) – další velmi častou ostrahou (většinou větších a prestižnějších firem v PKB) je ochrana osob veřejně známých (bodyguarding). Zde je pracovník PKB (bodyguard), který chrání tuto osobu, asi v největším ohrožení života, i když je zde opět primárním terčem právě chráněná osoba.

Z výše uvedených diagramů vyplývá, že nejčastější důvod napadení člověka je okrást ho nebo ukrást jeho majetek. Toto je také hlavní rozdíl mezi napadením člověka v ČR a v PKB. Z hlediska ČR je primárně napaden člověk, který je posléze okraden, kdežto v PKB je primární cíl majetek.

2.2. Okolnosti, které mohou přispět k vyvolání útoku

Okolnostmi jsou myšleny jakékoli podněty, které můžou v útočnickovi vyvolat agresivní reakci na to, co děláme či na nás samotné. Ve spoustě případů však takovéto okolnosti nemůžeme nějak ovlivnit, protože si jich mnohdy sami nejsme vědomi. I když se jich snažíme vyvarovat, tak se někdy najde útočník, kterému se prostě nelíbíme, a důvod k napadení si najde sám. Mezi tyto podněty patří:

Obr. 2 Okolnosti⁷

- Slovní vyjadřování (vyprovokování);
- Gesta;
- Návykové látky (alkohol, drogy);
- Chování;
- Momentální psychický a fyzický stav;
- Vzhled;
- Oblečení.

Z těchto podnětů je nejvýznamnější slovní vyjadřování, které figuruje ve většině konfliktů. Toto vyjadřování je často doprovázeno gesty a obvykle je vždy jedné z útočníků či obránců pod vlivem návykové látky, a to nejčastěji alkoholu.

2.3. Popis způsobů útoku na člověka

Mezi nejčastější způsoby útoku na člověka patří slovní útok, fyzické napadení beze zbraně a fyzické napadení zbraní. V reálné situaci může začít útok jedním z těchto způsobů, avšak v průběhu útoku může přejít i v jejich kombinaci.

⁷ Maximální podpora v nezaměstnanosti byla od 1. ledna 2005 zvýšena [online]. 2005 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <http://www.tiscali.cz/mone/mone_center_050117.814006.html>.

Způsoby útoku na člověka můžeme rozdělit takto:

- *Slovní útok* – sem můžeme zařadit různé narážky, nadávky a slovní spojení, které většinou uráží napadenou osobu nebo lidi v okolí napadeného. Pokud se slovní napadání zavčas nezastaví, tak může přejít i ve fyzický útok. Slovní útoky jsou zpravidla součástí i dalších způsobů útoku.
- *Fyzické napadení bez použití zbraně* – zde jde o klasický „pěstní“ souboj bez použití podpůrných prostředků. Tato varianta nebývá moc častá, protože když už se do takovéto situace dostaneme, tak se snažíme bránit všemi možnými prostředky a nespolehnáme se jen na svoje tělo.
- *Fyzické napadení s použitím zbraně* – sem řadíme např. obušek, paralyzér, pistoli, ale i různé improvizované zbraně, které pomáhají útočníkovi v útoku nebo obránci k obraně. Řadíme sem však i napadení bez přímého kontaktu s obráncem, tzn. výstřel, hod nožem, použití obranného spreje atd.

Kombinace výše uvedených způsobů útoku je velmi častá. Zpravidla konflikt začíná slovním útokem, který nejméně bolí. Na slovní útok však posléze většinou navazuje fyzický útok vedený buď se zbraní či beze zbraně. Tudíž existuje i možnost použití všech tří způsobů dohromady či chronologicky po sobě.

2.4. Psychologické faktory při řešení sebeobrané situace

Řešení obranné situace z hlediska psychiky napadeného člověka je důležitou částí této problematiky. Budou zde vysvětleny vybrané psychologické faktory, jako jsou strach, stres, frustrace, emoce a úzkost. Dále zde budou rozebrány druhy strachu včetně mé představy o tomto faktoru. Plynule na psychologické faktory naváže psychická nestabilita v obranné situaci, jak vyvézt útočníka z psychické stability, jak trénovat psychickou stabilitu a jaká je výhoda včasné indikace útoku.

*Psychologický faktor*⁸ – je vyjádřením umění udržet si v reálně nebezpečné, psychicky zátěžové, situaci psychickou stabilitu. Prakticky to znamená překonat v situaci bezprostředního ohrožení či momentě napadení projevy strachu, úzkosti, paniky, hrůzy, trémy, vzteku, zuřivosti apod. Projev těchto negativních emocí způsobuje ústup rozumného (racionálního) myšlení do pozadí a následné taktické chybování, které by se mohlo pro napadeného stát osudným.

Takto je popsán psychologický faktor v knize *Nebojte se bránit* od pana Náchodského.

2.4.1. Psychologické faktory ovlivňující úspěšnost sebeobrany

Mezi tyto faktory patří:

- *Stres* – je to stav organismu, který se projevuje jako syndrom určitých tělesných změn, kde tento syndrom je vyvolán nezávisle na okolních podmínkách, jako jsou např. zima, vedro, svalová práce, intoxikace apod.
- *Frustrace* – je stav organismu vyvolaný tím, že uspokojení určité potřeby je ohroženo, oddáleno nebo znemožněno. Neboli je to psychický stav vyvolaný překážkami, které nám znemožňují naplnění námi vytyčeného cíle.
- *Emoce* – je stav organismu, který bezprostředně odpovídá na spojení působících podnětů.
- *Strach* – známe 4 definované druhy strachu, a to jsou úlek (akutní strach), strach z očekávání (subakutní stavy strachu), fobie a chronický strach.

Podle mě je strach stav mysli člověka, který nastane tehdy, pokud si člověk reálně uvědomuje nebezpečí, které mu hrozí.

„Strach jako prožitek určitého podnětu signalizujícího nebezpečí, je projevem normálně fungujícího lidského organismu.“

⁸ NÁCHODSKÝ, Z. *Nebojte se bránit*. 1. vyd. Praha: Armex Publishing, 2006. 336 s. ISBN 80 – 86795 – 43 – 8.

Úzkost – je negativní emocionální stav blízky strachu, jehož dominující charakteristikou je nejasnost jeho podnětu a zdroje.

Dále je třeba brát v úvahu tzv. anticipační myšlení.

Anticipační forma myšlení⁹ – znamená myšlení vždy „o krok dopředu“. Jde tedy o progresivní formu myšlení, v níž předcházíme současnému ději.

V bezkontaktním boji musíme brát hlavně ohled na to, co by vyřčená slova nebo určitý pohyb znamenaly pro protivníka, a jak by vlastně reagoval.

Výše vyjmenované faktory působí na obránce v obranné situaci většinou negativně. Pomocí různých metod však lze tyto faktory trénovat k tomu, abychom je mohli využít ve svůj prospěch.

2.4.2. Udržení psychické stability

Udržení psychické stability¹⁰ má výrazný vliv na kvalitu a úroveň uvažování při vedení boje a v konfliktních situacích vůbec.

Jako obránce bychom si psychickou nestabilitu v průběhu konfliktu neměli dovolit, protože je příčinou určité míry nesoustředěnosti, nepozornosti, snadného nepostřehnutí pohybů protivníka.

Narušit psychickou stabilitu útočníka můžeme tak, že ho donutíme k **jeho vlastní chybě**, dostaneme ho do stísněných prostor. Narušení psychiky může způsobovat také např. vliv klimatických podmínek (déšť, sníh, oslnění sluncem, kluzký terén, prašné prostředí atd.) nebo i náhodní diváci, kteří nevhodně reagují na průběh útoku.

Udržení psychické stability však není vůbec jednoduché. Zvláště v případech, kdy se dostavuje pocit strachu nebo stresu.

⁹ NÁCHODSKÝ, Z. *Nebojte se bránit*. 1. vyd. Praha: Armex Publishing, 2006. 336 s. ISBN 80 – 86795 – 43 – 8.

¹⁰ NÁCHODSKÝ, Z. *Nebojte se bránit*. 1. vyd. Praha: Armex Publishing, 2006. 336 s. ISBN 80 – 86795 – 43 – 8.

Jako praxe pro trénování psychické stability se doporučuje tzv. autogenní trénink.

Autogenní trénink – „Je to metoda, která při pravidelném provádění přispívá k rychlému obnovení sil a odstranění příznaků napětí a neklidu. Po dokonalém nacvičení umožňuje autosugestivní ovlivnění některých tělesných funkcí.“

Schéma č. 3 Principy autogenního tréninku

- *Relaxace* – jako uvolnění svalstva, která umožňuje na základě fyziologických souvislostí, navodit klid duševní a současně uklidnit i činnost vnitřních orgánů.
- *Koncentrace* – je bezvýhradným soustředěním se na určitou představu, která pak ovlivňuje organismus. Relaxovaný stav zvyšuje její účinek.

2.4.3. Indikace útoku

Včasná indikace útoku¹¹ nám dává šanci mu zabránit nenásilnými prostředky, jako např. vhodnou komunikací, včasným přerušением komunikace dosud vedené, ale také možností odejít. Dále sem můžeme zařadit tzv. asertivitu (sebeprosazení), jako prostředek tlumení vznikajícího konfliktu. Používáme zde vlastní ústupky nebo fráze, kterými soucítíme s druhou stranou. („to musí být nepříjemné“, „zcela vás chápu“ apod.).

¹¹ NÁCHODSKÝ, Z. *Nebojte se bránit*. 1. vyd. Praha: Armex Publishing, 2006. 336 s. ISBN 80 – 86795 – 43 – 8.

Psychologické faktory hrají v bezkontaktní obraně zcela zásadní roli, protože pokud působí proti obránci, tak mu znemožňují racionálně přemýšlet a tím se i účinně bránit. Zejména samotný strach mu znemožní obranu, protože mu brání racionálně přemýšlet. Proto je důležité procvičování těchto faktorů pomocí autogenního tréninku, aby nebyly při obranné situaci proti obránci. Včasná indikace útoku je zásadní pro získání času na vyřešení konfliktu.

Obranná situace se tedy nejčastěji vyskytne při napadení osoby či majetku osoby z důvodu jeho okradení či vykradení. Často je spojena s působením návykových látek, a to nejčastěji alkoholu. V PKB je to tedy v první řadě útok na majetek, který je střežen. Pracovník v PKB by tedy měl včas indikovat možnost vzniku konfliktu a být připraven na setkání s potenciálním pachatelem.

Každý konflikt začíná komunikací mezi útočníkem a obráncem. Pokud není komunikace dobře vedena, tak dochází nejprve ke slovním útokům, které později přechází ve fyzické napadení. Při samotném setkání je nutné udržet psychickou stabilitu, která by nám bránila v případné obraně. Pro udržení psychické stability slouží autogenní trénink, konkrétně jeho 2 principy, které nazýváme relaxace a koncentrace. Podstatný vliv na udržení psychické stability mají i psychologické faktory, z nichž nejvíce škodlivý je strach, který pokud zaměstnává mozek, tak blokuje myšlení i pohyblivost obránce.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3. BEZKONTAKTNÍ ZPŮSOBY ŘEŠENÍ OBRANNÝCH SITUACÍ

Součástí způsobů řešení obranných situací bude prevence vzniku obranné situace a dále zde jsou rozebrány různé varianty řešení obranných situací způsoby, mezi které patří taktika, komunikace, demonstrace a hrozba. Rozdělení však není tak jednoznačné, protože se tyto způsoby navzájem prolínají, jako např. součástí každého konfliktu či obranné situace je vždy komunikace, vědomě či nevědomě používáme určitou taktiku apod.

3.1. Prevence proti vzniku obranné situace

V této části bude hovořeno o různých způsobech prevence před vznikem obranné situace. Bude se zde jednat o včasné předvídaní vzniku konfliktu (otevřené okno, vypáčené dveře atd.), o kontrole objektu větším počtem pracovníků či pracovníkem se psem (sníží se možnost napadení útočníkem) a o připravenosti pracovníků při přepravě peněz a cenností.

3.1.1. Předvídaní vzniku obranné situace

Z hlediska PKB zde mluvíme hlavně o kontrolách vstupů do hlídaných objektů, kde pokud pracovník narazí např. na otevřené dveře nebo okno, které by však měli být uzamčeny či uzavřeny, tak by se měl začít chovat zvláště opatrně a při takovémto postupu vždy předvídat možnost vzniku obranné situace. Pokud si pracovník PKB uvědomuje toto riziko, tak je více ostražitý a v případě zpozorování pachatele může přivolat posily a stáhnout se do pozadí, kde pachatele sleduje a do obranné situace se v ten moment vůbec nedostane. Tato nastane až při příjezdu posil.

Také psychicky na tom bude vždy lépe pracovník, který očekává možnost setkání se s pachatelem, než ten, který na něho narazí nečekaně.

3.1.2. Větší skupina pracovníků

Pokud je v objektu zloděj a pracovník PKB provádí kontrolu v objektu sám a na pachatele narazí, tak je zde mnohem větší pravděpodobnost, že bude pachatelem napaden. Pokud však obchůzku provádí pracovníků více a jsou ve skupině alespoň 2 osob, tak v případě kontaktu s pachatelem, který je sám, si tento útok rozmyslí, protože se jeho šance na únik přes pracovníky PKB snižují.

Avšak ne vždy má PKB k dispozici tolik pracovníků, kolik by jich bylo potřeba. V tomto případě je adekvátní náhradou za osobu například řádně vycvičený pes, který je někdy svou agresivitou mnohem účinnější než skupina pracovníků. (viz příklad v kapitole 3.2.3.)

Obr. 3 Pracovníci PKB

3.1.3. Přeprava peněz a cenností

Pro zaměstnance v PKB je tato služba nejrizikovější, a to vzhledem k převáženým cennostem, tak i způsobem napadení případnými útočníky. Takový útočník bývá z pravidla velmi dobře ozbrojen a nezajímá ho život pracovníků PKB, kteří provádí přepravu.

Tuto činnost by měli provádět osoby perfektně prověřené, vyškolené pro tuto činnost, spolehlivé, odolné vůči stresovým situacím, ovládající zbraň a pokud možno nějaký bojový sport. Základem prevence u této služby je perfektní a detailní naplánování celého transportu, dostatečné utajení převozu před osobami, které o něm nemusí vědět. Každý účastník transportu by měl mít přesně stanovené úkoly, které musí v daném pořadí plnit atd.

Prevence je nejdůležitější částí útoku, protože nám pomůže nejvíce zmírnit případné následky útoku. Problematika přepravy peněz a cenností je velice rozsáhlá a přesahuje téma této bakalářské práce, proto jsou zde zmíněny jen základní vlastnosti a činnosti, které by měl

pracovník mít či ovládat. Ve čtvrté části bakalářské práce bude uveden určitý metodický návod, jak vyřešit případné přepadení transportu peněz a cenností.

3.2. Varianty bezkontaktního řešení obranných situací

V této kapitole a jejich podkapitolách rozeberu 4 základní varianty řešení obranných situací. Budou zde uvedeny různé příklady řešení těchto situací v podmínkách PKB.

3.2.1. Taktika

Taktika je jedna z nejdůležitějších věcí v oblasti vlastní obrany. Prolíná se totiž všemi fázemi obranné situace, aniž si to uvědomujeme. Bude zde uvedeno pár praktických příkladů taktických řešení obranných situací v PKB.

Taktika bezkontaktní obrany proti evidentně silnějšímu útočnickovi¹²:

- a) Pokud je u konfliktu přítomna větší skupina lidí, tak ustupování obránce před útočnickem, jako zvolená taktika, vyvolá u útočníka pocit obránce strachu a zároveň utvrdí přihlížející osoby v tom, že je obránce opravdu napadený.
- b) Z hlediska taktiky je nutné zachovat klid a vhodně ohodnotit situaci z hlediska stupně nebezpečnosti (hmotnost útočníka, co nám hrozí, jestli má útočník zbraň, kolik je útočníků atd.).

¹² KONEČNÝ, Alois. *Ji-Jitsu*. [s.l.] : [s.n.], [2001]. Taktika, s. 1-17.

- c) Včasným ustupováním získáme čas na zvolení varianty řešení této situace (útěk, ústup za překážku, nalezení či vytažení zbraně na obranu atd.).
- d) Dávat si pozor na možná gesta smíru od útočníka (nepodávat ruku atd.), protože tyto gesta mohou být součástí útočnickovi taktiky.

Příklad č. 1

Pracovník PKB se snaží schovat za překážku, či ležícího útočníka nebo případně vložit překážku mezi sebe a potenciálního útočníka.

Obr. 4 Překážka

Příklad č. 2

Včasný úhybný manévr do bezpečí.

Pracovník PKB přijíždějící na místo vloupání vidí, jak z objektu vyběhnou pachatelé krádeže a běží směrem k němu. V obrysech postav pozná, že má jeden z nich zbraň. Včasným nasednutím do auta se pracovník alespoň částečně chrání před možností jeho napadení.

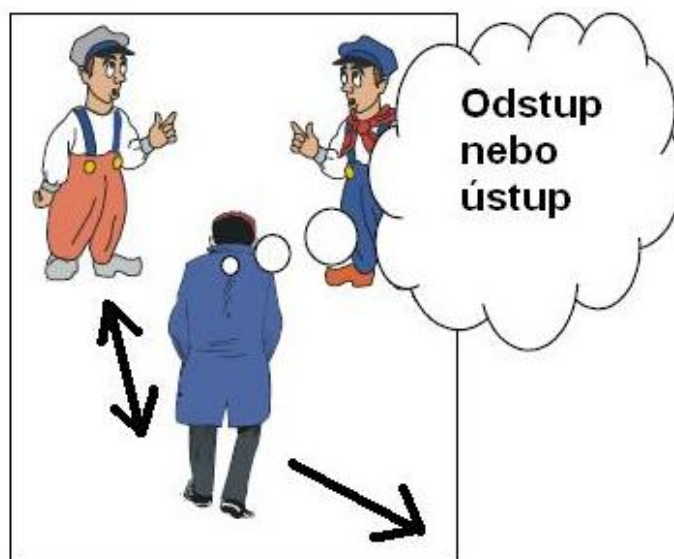
V případě vrátného či recepční je to úschova do vrátnice, případně pod pult na recepci, kde je možno přivolat posily či vyhlásit v objektu poplach.

Obr. 5 Vyhnutí

Příklad č. 3

Pokud máme proti sobě útočníka, který nemá v ruce zbraň, tak se snažíme udržet si od něho dostatečný odstup, který nám zajistí více času na rozhodování, co budeme dělat. Popřípadě můžeme i strategicky ustupovat k místu, které nám může poskytnout útočiště (dům, auto atd.)

Obr. 6 Odstup

Taktických variant existuje celá řada a většinou je nelze dopředu nacvičit. Taktické řešení obranné situace závisí na samotném vývoji konfliktu a na prostředí, ve kterém se konflikt odehrává. Všeobecně lze říci, že taktiku použijeme v každé obranné situaci. Důležité však je, jestli byla taktika zvolena správně či nikoli.

3.2.2. Komunikace

Bez komunikace se prakticky žádná obranná situace neobejde, protože se pomocí ní většinou obránce snaží konfliktu vyhnout. A to tak, že zklidňuje agresivního útočníka, případně se snaží narazit na téma, které útočníka zaujme a odvede ho od prvotního záměru zaútočit na něho. Pod pojmem komunikace si však nelze představit jen komunikaci slovní, ale i komunikaci mimoslovní, zejména různé pohyby těla, gesta, mimika atd.

Na druhé straně se potenciální útočník snaží obránce svou komunikací zastrašit.

3.2.2.1. Slovní komunikace, příklady

Každý člověk má určité komunikační schopnosti, avšak u každého jsou různé. Zároveň pokud je člověk ve stresu, tak také reaguje jinak, než kdyby byl v klidu. Pokud se dostaneme do obranné situace, která se zatím odvíjí jen v mezích komunikace, tak vždy existují reakce na daný stav, které tuto situaci nezhorší, případně ji i uklidní. Pokusím se zde napsat určité body, pomocí

kterých bychom měly postupovat, případně je dodržovat, abychom se v takovýchto situacích zachovali optimálně a tím předešli případnému fyzickému napadení.

- a) V první řadě bychom měli zachovat klid a ihned nezpanikařit.
- b) Pokud jsme v klidu, pak můžeme začít racionálně přemýšlet o tom, co budeme dál dělat. Zároveň si dáváme pozor konverzaci s pachatelem. Snažíme se ho nevyprovokovat, mluvíme pomalu a zřetelně. Díváme se přímo na něho.
- c) V případě dobře vedené komunikace se obránci naskytne možnost použít tzv. zdržovací taktiku, která mu umožní získat čas na vyřešení konfliktu.
- d) V určitých situacích nám může pomoci tzv. komunikační lest, kdy útočnickovi zařekáme o přivolané pomoci, zavoláme na cizího člověka a předstíráme, že ho známe nebo řekneme útočnickovi, že každou chvíli přijdou kamarádi nebo spolupracovníci atd.

Příklad č. 1

Obránce již viditelně drží v ruce zbraň.

Obránce: „ Tak mě napadněte, ale jestli to zkusíte, tak počítejte s tím, že si odsud pojedete do nemocnice i vy!!!! “

Útočník: (chvíli zapřemýšlí, protože začne pochybovat o svém útoku)

Jako obránce (pokud vidíme, že útočník stojí zaraženě a nic neříká), tak ještě jednou nahlas proneseme větu, která ještě nás podpoří a útočnickovi znovu připomene, jak by mohl jeho útok taky dopadnout.

Obránce: „ Tak co rozdáme si to nebo ne!!! “

Pokud již předtím útočník zapochyboval o svém útoku, tak je velmi pravděpodobné, že po druhé výzvě útočník útoku zanechá. Vhodné je podpořit tento útok gestem. (např. sevření pěstí)

Příklad č. 2¹³

Dalším možným příkladem, jak se vyhnout střetu s osobou, která nás obtěžuje nebo nás chce napadnout, může být i obyčejný výkřik nebo zvýšení hlasu na útočníka. Tento způsob řešení sebeobrané situace je běžnější spíše u žen než u mužů. Viz. příklad.

Žena stojí ve výtahu s menší skupinkou lidí, když v tom si ji někdo začne otírat o stehna. Žena se okamžitě obrátí k muži a rázně nahlas říká:

Žena: „Dejte ty své zatracené ruce pryč!!“

Tím na sebe žena upoutala pozornost ostatních lidí stojících ve výtahu a muže, který ji obtěžoval, to vyloženě vyrazilo dech, avšak zkoušel popírat, že to byl on.

Obtěžující muž: „No dovoďte madam!!“

Avšak žena znovu zopakovala krátkou a razantní větu.

Žena: „Ještě jednou na mě šáhnete, tak uvidíte!“

Později se ukázalo, že tentýž muž, který ženu obtěžoval, znásilnil další ženu, která poté vypověděla, že začátek znásilnění byl velmi podobný, jako u ženy ve výtahu.

Pozn. Tento příklad se skutečně stal, a to v San Franciscu ženě jménem Aleisha.

Příklad č. 3

Některé situace, kdy stojíme proti osobě, která na nás chce zaútočit, se dají vyřešit správnou komunikací. Viz příklad.

Obránce (pracovník PKB) stíhá pachatele, který se vloupal do střeženého objektu. Zažene ho do rohu, kde už nemůže uniknout. Předpokládejme, že pachatel nemá zbraň.

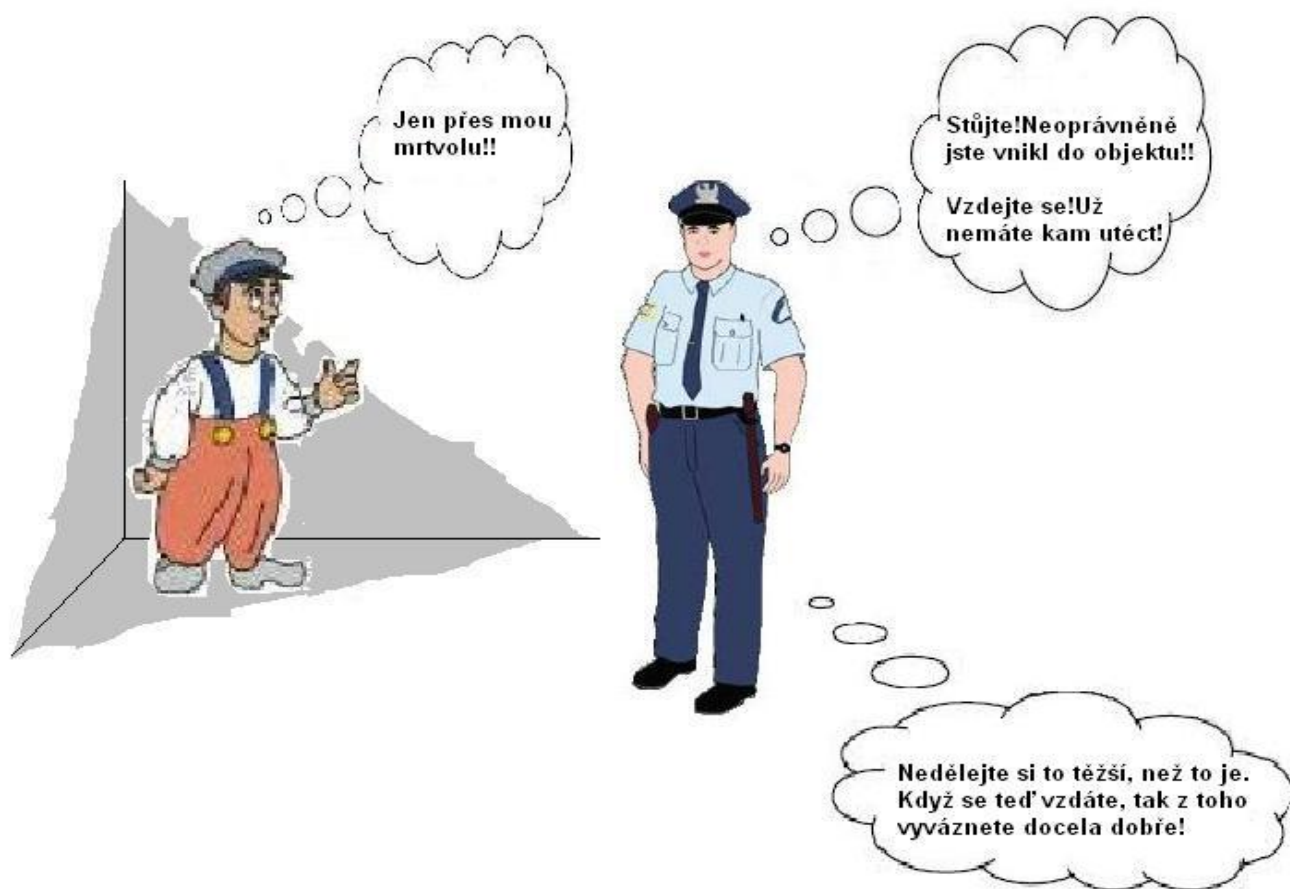
¹³ VRBOVÁ, Lenka. Žena se dokáže ubránit znásilnění. www.jujutsu.cz [online]. 2007 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://jujutsu.cz/2007/03/12/zena-se-dokaze-ubranit-znasilneni/>>.

Pracovník PKB: „Stůjte!! Neoprávněně jste vnikl do objektu!“

Pracovník PKB: „Vzdejte se, už nemáte kam utéct! “

Pachatel: „Jen přes mou mrtvolu!! “

Pracovník PKB: „Nedělejte si to těžší než to je, když se teď vzdáte, tak z toho vyváznete docela dobře. “

Obr. 7 Zahánání do kouta

Pachatel začne pochybovat o svém prvotním úmyslu utéct za každou cenu. Pracovník PKB ještě podpoří situaci vhodnou větou, že pro něho bude nejlepší, když se vzdá.

Pracovník PKB: „Teď máte na krku jenom neoprávněné vniknutí do střeženého objektu, ale pokud budete klást odpor, může to být ještě horší. “

Pachatel: „Horší už to být nemůže. “

Pracovník PKB: „Ale může, takhle z toho můžete vyváznout jen s podmínkou, ale pokud budete klást odpor, tak to z toho může být i další obvinění.“

Obr. 8 Přesvědčování

Pachatel už velice váhá o správnosti jeho řešení situace. Pracovník PKB další vhodnou větou přesvědčí pachatele vzdát se.

Pracovník PKB: „Lehněte si na zem a dejte ruce za hlavu, VŠECHNO BUDE V POŘÁDKU A DOSTANETE SE Z TOHO!!“

Příklad č. 4

Pachatel, páchá trestný čin kvůli problémům, které se z jeho pohledu nedají vyřešit jinak, než např. krádeží (pachatel má finanční problémy, někdo mu vydírá rodinu, je smrtelně nemocný a nemá co ztratit atd.). Při této situaci je nutné zmírňovat napětí – neříkat nic, co by mohlo útočnicka vyprovokovat nebo znejistit.

Pachatel vykrádá obchod (nebo např. banku) a je přistižen pracovníky PKB, kteří přijeli na místo kvůli spuštěnému alarmu. (nebo jsou přímo na místě, které střeží). Pachatel má zbraň, ale i pracovníci ochranky jsou ozbrojeni. Pachatel i ochranka na sebe míří navzájem zbraní.

Pracovník PKB: „Odhodte zbraň a dejte ruce nad hlavu!!“

Pachatel je očividně nervózní, neví, jak má zareagovat, potí se a střídavě míří na jednoho nebo druhého pracovníka ochranky. Evidentně je na něm poznat, že je to amatér, který pravděpodobně touto krádeží řeší své finanční nebo jiné problémy.

Pachatel: „Nechte mě projít a já nezačnu střílet!“

Pracovník PKB se snaží vyřešit situaci tak, že se pokusí zjistit příčinu pachatelova činu.

Pracovník PKB: „Vy nevypadáte jako profesionální lupič, vás k tomu něco dovedlo, že? Máte finanční problémy, někdo vydírá vás nebo vaši rodinu!!“

Pachatel je čím dál víc nervózní. To utvrdí pracovníka PKB v tom, že narazil na ten správný okruh důvodů. A tak se snaží pokračovat ve správné komunikaci.

Pracovník PKB: „Ať už je to kterýkoliv z důvodů, co jsem řekl, tak se všechno dá vyřešit jinak!! Určitě se dá najít někdo, kdo vám pomůže!! Teď zahodte tu zbraň a všechno bude zase v pořádku!! TOTO NENÍ ZPŮSOB, JAK VYŘEŠIT VAŠE PROBLÉMY!“

Obránce už je psychicky úplně na dně a tak položí zbraň, kterou pracovníci PKB zajistí, a lupiče zatknou.

Vhodná slovní komunikace s útočníkem může „ředit“ napětí, snižovat stres a zabránit útočnickovi v bezprostřední fyzické agresi. Při takovéto komunikaci by měl obránce s útočníkem udržovat vizuální kontakt, mluvit pomalu, klidně a srozumitelně.

Slovní komunikace je také nejpřirozenějším prostředkem pro tzv. *zdržovací taktiku*, která je využívána k získání času, během kterého může přijít obránci někdo na pomoc, sám obránce si může zavolat pomoc nebo se může stát náhodná situace, která umožní přerušení útoku. V těchto případech je vhodné předstírat nechápavost, plnit neobratně útočnickovy úkoly nebo opakovat jeho otázky. Takovéto chování způsobuje útočnickovi potenciální problémy s pochopením obráncových reakcí, a může tak vytvářet zábrany jeho fyzické agrese vůči němu, jako objektu útoku. Avšak pokud se takováto komunikace mívá účinkem, tak je nejlepší ji včas přerušit, protože by mohlo dojít k ještě většímu vyprovokování útočníka.

3.2.2.2. *Mimoslovní komunikace, příklady*

Mimoslovní či neverbální komunikace je běžnou součástí slovní komunikace, aniž si je toho člověk vědom. Nejběžnější projevy mimoslovní komunikace je mimika, neboli výrazy obličeje a dále také gesta, které mohou být nenápadné, ale i velmi výrazné. Mezi další kategorie patří vizika a kinetika.

Kategorie mimoslovní komunikace¹⁴:

- a) Mimika – jedná se o výrazy obličeje, které jsou způsobeny obličejovými svaly. Ačkoliv to na první pohled nevypadá, tak nejčastější zbraní mimiky je úsměv. Jednoduché roztažení rtů může v útočnickovi vzbudit plno různých pocitů. Může ho to například uklidnit nebo také znejistit.
- b) Vizika – neboli výraz a pohyb očí. Aniž bychom viděli obličej, tak na výrazu očí můžeme poznat strach, hněv nebo případně náklonnost od druhé osoby. Zároveň lze správným pohybem očí odvést útočnickovu pozornost od naší osoby. (viz. Příklad)

¹⁴ GRUBER, D. *Zlatá kniha komunikace*. 1. vyd. Ostrava: Repronis Ostrava, 2005. 249 s. ISBN 80 – 7329 – 092 – 8.

- c) Kinezika – vyjadřuje sdělení celého těla člověka. Pomocí pohybu těla můžeme rozpoznat jak emoční stav pachatele, tak i jeho fyzický stav. Například pevný postoj může značit, že pachatel nám nehodlá jen tak ustoupit, pokud pozorujeme mírnější kroky vzad u pachatele tak z nás má respekt a obavy atd.
- d) Gestika – asi nejčastěji používaný prostředek mimoslovní komunikace je komunikace pomocí paží. Jedním gestem můžeme dát najevo svůj postoj v dané situaci. Můžeme útočnicka uklidnit (pohyb paží ze shora dolů), dát mu najevo, že přes nás jen tak neprojde (ruce zkřížené na prsou) nebo u něj vyvolat strach (ruce v pěst) atd.

Příklad č. 1

Pokud stojíme tváří v tvář protivníkovi a chceme odvést jeho pozornost. Jednou z metod, jak toto udělat, je například jednoduchý pohyb očí jinam, než na útočnicka. Pokud toto útočnick vidí, tak neví, na co se díváte a tím znejistí a má nutkání se tam podívat také. Tím odvede pozornost od nás, jako od stanoveného cíle.

Příklad č. 2

Dalším výrazným projevem, kterým lze odvést útočnickovu pozornost, je jednoduché ukázání rukou na vytipovaný cíl ležící za zády útočnicka. Dobré je také doprovodit tento projev vhodným slovním komentářem (např. „HELE!!“, „ZA VÁMI“ apod.). Útočnick to poté donutí se otočit, protože neví, jestli mu za zády nehrozí nebezpečí. V tento moment přestane vnímat potenciálního obránce a ten má možnost utéct, či vyřešit situaci jinak.

Příklad č. 3

Velice účinným projev při kontaktu s útočnickem může být obyčejný úsměv. Útočnick většinou nechápe, proč se v takovéto situaci obránce usmívá, a tím ztrácí sebevědomí, protože nevidí ve výrazu obránce tváře strach, který předpokládal.

Mimoslovní komunikace je nedílnou součástí obranné strategie, protože umožňuje jednoduchým pohybem části těla vyjádřit myšlenku, kterou nelze dobře vyjádřit slovně. Mimika a gestika patří mezi nejvýraznější projevy, avšak není vhodné to s těmito projevy přehánět a

používat výhradně jen gesta, která budou jasně srozumitelná. Pokud by došlo ke špatnému vyložení použitého gesta, tak by to mohlo vést ke zvýšené agresivitě ze strany útočníka.

3.2.3. Demontrace

Pod pojmem demonstrace je možno si představit technické prostředky obrany (uvedené v kapitole 3.2.4.) nebo fyzickou zdatnost pracovníků PKB. Demonstrací může být i myšleno názorné předvedení určité akce nebo schopností, které v útočnickovi vzbudí respekt nebo strach z bránící se osoby.

Příklad č. 1

Pokud pracovník PKB ovládá nějaký druh bojového umění, může vyřešit sebeobrannou situaci pomocí různých úhybných technik v úderové technice, které vedou k tomu, že soupeř bije do prázdna a to způsobuje, že ztrácí klid, jistotu a energii.

Dále aplikace úhybných technik vede také k jistému uklidnění soupeře, protože si svou zlost částečně vybije do prázdna.

Použit můžeme i různé finty. Jde o nepravé (předstírané, falešné) útoky, které jsou pouze naznačené a slouží k prozkoumání útočnickových reakcí a chování. Finta by měla soupeře zaměstnat, vzít mu klid, soustředění, vlastní iniciativu v akci, polekat a vystrašit.

Pracovník PKB stojí přímo proti útočnickovi a z dané situace vyplývá, že útočník každou sekundou zaútočí.

Útočník: Provede útok pěstí, který je veden do oblasti hlavy a krku, na pracovníka PKB.

Pracovník PKB: Včasným zareagováním stihne uhnout hlavou a útočník udeří do prázdna.

Útočník: Takový úder ho vyvede z rovnováhy a zároveň v něm vzbudí jistou míru překvapení a ztráty sebejistoty, která však v zápětí přejde opět ve vztek a v opětovný pokus o napadení pracovníka PKB.

Pracovník PKB: *Prvním úhybným manévrem se dostane zády ke zdi, kde čeká, jaká bude další reakce útočnicka.*

Útočník: *Po vybuzení opětovného vzteku, se pokusí zaútočit znovu, tentokrát na oblast břicha a genitálií, a to razantním kopnutím.*

Pracovník PKB: *Jedním nebo dvěma kroky do strany se útoku vyhne.*

Útočník: *Kop do prázdna proti zdi způsobí, že si útočník sám způsobí bolest, která ho limituje v dalším útoku.*

Pracovník PKB: *Ve správný čas, kdy je útočník limitován bolestí, kterou si způsobil, k němu můžeme přistoupit a menším chvatem nebo pomocí pout, ho můžeme zajistit.*

Příklad č. 2

Jednou z nejlepších demonstrací síly může být pracovník PKB, který k ostraze objektu využívá vycvičeného psa. Pes dokáže v obranných situacích zastoupit veškeré ostatní zbraně, které má pracovník PKB u sebe.

Pracovník PKB, který je na obchůzce objektu se psem, narazí na zloděje.

Pracovník PKB: „Co tady děláte?“

Zloděj se vystraší a vezme na pracovníka PKB předmět, kterým ho chce napadnout (páčidlo, trubka atd.).

Pracovník PKB však dá pokyn psovi, který ho doprovází a přitom psa nepustí z vodítka.

Pracovník PKB: „Vem si ho!!“

Pes začne zuřivě cenit zuby, štěkat a cukat se z vodítka. To je samozřejmě pro útočníka dostatečný důvod k tomu, aby si svůj útok rozmyslel a vzdal se nebo se dal na útěk.

V případě útěku pak stačí pouze pustit psa z vodítka.

Obr. 9 Rozzuřený pes¹⁵

Příklad č. 3

Jako demonstrace síly slouží i tzv. individuální technické prostředky pro obranu pracovníků PKB či civilních osob. (viz kapitola 3.2.4.)

Pracovníci PKB bývají většinou vybaveni obranými spreji či osobními alarmy.

Pokud pracovník PKB stojí proti útočnickovi, je nutné mít obranný sprej připravený v ruce, aby bylo možno ho co nejrychleji použít. V případě možného napadení pracovníka PKB tento stříkne sprej proti obličejí útočnicka. Dobrá aplikace spreje znemožní útočnickovi pokračovat v útoku, protože pocítí intenzivní pálení očí, které neumožní soustředit se na útok. Pracovník PKB tím získá čas na zadržení útočnicka.

Další možné řešení konfliktu je pomocí osobního alarmu, který pracovník PKB stiskne v případě hrozícího nebezpečí. Tento alarm vyvolá velmi silný zvuk, který útočnicka zaskočí a tím pomalý možný útok.

Těchto obranných prostředků je celá řada a podrobněji jsou rozebrány v následující kapitole.

Řešení konfliktu pomocí demonstrace však není možné v každé situaci. Pracovník PKB musí mít určité znalosti této problematiky či problematiky s tím související. Mezi nejefektivnější způsob

¹⁵ www.protector.txt.cz [online]. [2008] [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://protector.txt.cz/obrazky/Pes-01.jpg>>.

demonstrace síly patří použití vycvičeného psa, který v útočnickovi zaručeně vzbudí respekt a útočník určitě opět přehodnotí, jestli je rozumné napadnout pracovníka PKB, který psa drží.

3.2.4. Hrozba

Hrozbou je myšlena především účinnost individuálních technických prostředků. Jejich použití zaručuje, že pachatel by byl sám proti sobě, kdyby na pracovníka nebo pracovníky PKB zaútočil.

Hrozba přímo souvisí s demonstrací, tudíž se příklady použité v předchozí kapitole prolínají i do této kapitoly.

3.2.4.1. Obranné spreje

Tyto obranné spreje slouží k dočasnému zneschopnění útočníka tím, že mu stříkneme dráždivou látku do oblasti obličeje. Tato látka způsobuje pachateli podráždění sliznic, dočasnou ztrátu vidění, kašel, obtížné dýchání atd. Tato paralyzace je pouze dočasná, avšak může trvat až 24 hodin.

Druhým typem obranných sprejů je takový, který nám označí útočníka speciální barvou, která je viditelná pod UV zářením a slouží k pozdější identifikaci pachatele.

Uvolnění látky z obranného spreje je většinou ve formě oblaku, pěny nebo tenkého proudu pěny (tzv. tekuté střely).

Nevýhodou těchto sprejů jsou především povětrnostní podmínky, které mohou znemožnit správné aplikování látky do tváře útočníka. V druhé řadě i vliv tepla, se kterým by se obranný sprej neměl dostat do kontaktu.

Obr. 10 Obranný sprej¹⁶

Obr. 11 Sprej v tužce¹⁷

3.2.4.2. Plynové pistole

Jsou to napodobeniny palných zbraní, které proti útočníkovi vystřelují dráždivou látku, signální nebo akustické náboje. Účinek těchto zbraní je na vzdálenost až sedmi metrů.

Nevýhodou je jejich podobnost s opravdovými palnými zbraněmi, tudíž pokud narazíme na útočníka, který vlastní palnou zbraň, tak se tato obrana může obrátit proti nám, i když pachatel neměl v úmyslu zbraň vůbec použít.

Obr. 12 Walter P99¹⁸

Obr. 13 Colt SC Classic¹⁹

¹⁶ <http://outdoorpark.cz> [online]. [2008] [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://outdoorpark.cz/outdoor/bigbig/15455.jpg>>.

¹⁷ <http://temneuzemi.webzdarma.cz> [online]. [2005] [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <http://temneuzemi.webzdarma.cz/Obranne_spreje/tuska-sprej.jpg>.

¹⁸ NOVÁK, Radim. [Http://eshop.strelecky-portal.cz](http://eshop.strelecky-portal.cz) [online]. [2007] [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://eshop.strelecky-portal.cz/index.php?strana=detail&idk=337&id=1010>>.

3.2.4.3. *Taser*

Je to jedna z nejmodernějších zbraní, která má za úkol zasáhnout pachatele 2-4 nebo i více miniaturními hroty, které se, i přes značnou vrstvu oblečení, dokáží zapíchnout pachateli do kůže či na oděv v různých místech. Tyto hroty jsou napojeny na drátky, které mají u civilní verze dosah 4,5 metru. Pomocí těchto drátků jsou pak do pachatele vpuštěny napět'ové impulsy, které pachateli smrš'í svalstvo tak, že se nemůže ani pohnout. Taser pracuje ve 2 režimech:

- S hlavicí – až 12 000V první impuls, poté napětí klesá;
- Bez hlavice – až 50 000 V, princip podobný jako paralyzér.

Obr. 14 Taser M26²⁰

Obr. 15 Taser C2²¹

3.2.4.4. *Nože*

V souvislosti s bezkontaktním řešením obranných situací můžeme nůž použít pouze jako vrhací nástroj. Toto však vyžaduje určité zkušenosti s jejich používáním.

¹⁹ NOVOSÁD, Zbyněk. [Http://sebeobrana.atlasobchod.cz](http://sebeobrana.atlasobchod.cz) [online]. 2005 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://sebeobrana.atlasobchod.cz/atlasobchod/katalog/%5Bid-5.8096%5D-colt-special-combat-classic.html>>.

²⁰ DEVINE, Michael P., SEBASTO, Anthony J.. [Http://www.pica.army.mil](http://www.pica.army.mil) [online]. 2004 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.pica.army.mil/PicatinnyPublic/highlights/archive/FastTrack.asp>>.

²¹ [Http://www.gadgetmadness.com](http://www.gadgetmadness.com) [online]. 2007 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <http://www.gadgetmadness.com/archives/20070730-new_taser_c2_is_stunning_in_pink.php>.

3.2.4.5. *Palné zbraně*

Palné zbraně patří mezi nejvíce účinné prostředky pro sebeobranu. Pracovníci PKB mají možnost nosit u sebe palné zbraně, ale pouze skrytě pod výstrojnými částmi (vesty, mikiny, saka) a toto snižuje možnost rychlého manipulování se zbraní. Z hlediska zákonů můžou nosit palnou zbraň viditelně pouze statní složky bezpečnosti, mezi které pracovníci PKB nepatří.

3.2.4.6. *Osobní poplachové prostředky (alarmy)*

Pod tímto pojmem si můžeme představit malá zařízení, která dokážou zvukovým signálem dokonale zaskočit pachatele, který se snaží napadnout pracovníka PKB. Tyto zařízení vydávají silný zvukový signál nebo dokáží přivolat pomoc. Osobní alarmy by měly být neustále po ruce k okamžitému použití. Lze je aktivovat ručně, spouštěcí šňůrou umístěnou na oděvu nebo při nežádoucím pohybu chráněné osoby.

Tyto alarmy jsou velmi účinné a v dnešní době jsou zabudovávány i do tzv. inteligentního oblečení, které slouží nejen pracovníkům PKB, ale i pracovníkům státních složek.

Obr. 16 Osobní alarm²²

Obr. 17 Alarm se světlem²³

²² [Http://www.mp3hodinky.cz](http://www.mp3hodinky.cz) [online]. 2007-2009 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.mp3hodinky.cz/Nezarazene-vychytavky/>>.

²³ [Http://www.reklamni-predmety-tara.cz](http://www.reklamni-predmety-tara.cz) [online]. 2006 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.reklamni-predmety-tara.cz/elektronika-hodinky-budiky-svitilny/stopky-kompasy-minutky/personal-32304-05-01.html>>.

3.2.4.7. *Intenzivní svítilny (bleskovice)*

Jedná se o svítilnu nebo klíčenku svítícím velmi intenzivním nepřerušovaným světlem nebo světlem fungujícím podobně jako blesk u fotoaparátu. Prodávají se jako samostatná zařízení nebo mohou být součástí jiných obranných prostředků.

Nevýhodou těchto zařízení je to, že se dají účinně použít pouze za snížené viditelnosti.

Obr. 18, 19, 20 Klíčenka se supersvítivou diodou, taktická svítilna, sprejová svítilna²⁴

Z hlediska této problematiky je nejeftivnější řešení pro pracovníka PKB obranný sprej, který zanechá na pachateli minimální následky a přitom dokáže zastavit jeho útok na dostatečně dlouhou dobu. Dále je dobré, aby každý pracovník PKB měl u sebe osobní alarm, který by mohl v případě nouze použít.

Prevence je první hledisko, pomocí kterého můžeme předejít vzniku obranné situace. Při dobré prevenci obranná situace, ve většině případů, vůbec nevznikne. Pokud však prevence selže, máme k dispozici i řadu jiných možností, jak se nedostat do přímého styku s útočníkem.

Jedna z možností je vhodně zvolená taktika. Taktika se prolíná všemi fázemi obranné situace a používáme ji, aniž si to uvědomujeme. Základem správné taktiky je udržet psychickou

²⁴ [Http://www.eurosecurity.cz](http://www.eurosecurity.cz) [online]. [2009] [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.eurosecurity.cz/eurosecurity.cz/index.php>>.

stabilitu, která nám umožní reálně uvažovat. Taktika je použita u každého konfliktu, důležité však je, jestli byla či nebyla zvolena dobře.

Komunikace je nedílnou součástí každé obranné situace. Komunikaci s útočником je vhodné volit tak, abychom útočnika nevyprovokovali ještě více. Dobré je dívat se útočnikovi do očí, hovořit klidným hlasem, který je doprovázen uklidňujícími pohyby tělem, čili neverbální komunikací. Mimoslovní (neverbální) komunikace často dokáže vyjádřit více, než slovní komunikace. Důležitý je výraz ve tváři, který může útočnikovi nejvíce říci, jak se vlastně cítíme. Dobře vedená neverbální komunikace nám umožní i snadné odvedení pozornosti od naší osoby.

Slovní i mimoslovní komunikace je nepřirozenějším prostředkem jednání při možném vzniku obranné situace a umožňuje nám, nejméně násilnou formou, získat čas na řešení dané situace.

Další možnou formou řešení obranné situace je demonstrace, kterou však nelze použít vždy. Mezi nejlepší způsoby demonstrace patří vycvičený pes, který ve většině případů vzbudí v útočnikovi určité obavy z napadení. Pracovník PKB se psem je podle mě více chráněn před napadením, než kdyby byla skupina pracovníků. Útočník si totiž musí uvědomit, že pokud ublíží pracovníkovi PKB, tak ten nemusí udržet psa a tím je ohrožen i on.

Hrozbou, jako součástí demonstrace, jsou myšleny zejména technické prostředky pro ochranu osob. Mezi nejúčinnější patří obranný sprej, a to zejména proto, že dokáže zastavit útočnika na nejdelší dobu, pokud však nebereme v úvahu zbraně, které mohou způsobit smrt.

4. OBECNÝ NÁVOD NA ŘEŠENÍ OBRANNÉ SITUACE U PRACOVNÍKŮ PKB

Na závěr této bakalářské práce bych se chtěl pokusit uvést návody na bezkontaktní řešení obranných situací u nejčastějších profesí v PKB. Tyto návody však nelze udělat přímo konkrétně, tudíž budou uvedeny obecně. Dozvíte se zde přibližnou osnovu, jak by se měl chovat zaměstnanec zaměstnaný v PKB a působící na různých pozicích (recepční, vrátný atd.).

4.1. Detektiv v obchodě či obchodním domě

V takovýchto situacích se asi nejčastěji setkáváme s nezkušenými zloději, mladistvými a v některých případech i s dětmi. Pokud vidíme takovouto osobu krást tak bychom měli postupovat takto:

- e) Neprozradte se ihned a počkejte na okamžik, kdy má útočník minimální šanci někam utéct. U většiny dnešních obchodních domů musíme projít pokladnou, i když si nic nekoupíme a tam je nejlepší situace na zajištění zloděje.
- f) Zároveň se snažte si zhruba zapamatovat, co má osoba podezřelá z krádeže na sobě a jiné rysy, či zvláštní znaky sloužící k identifikaci, kdyby se nám ji náhodou nepodařilo zadržet.
- g) Po zpozorování zloděje se snažte informovat osobu, která bude přítomna při prohledávání zloděje. Ve většině případů je to vedoucí prodejny.
- h) Při zajištění zloděje se mu nejprve legitimujte a pak jej v klidu požádejte o to, aby šel s vámi do prostor, kde bude možno ho prohledat, protože je podezřelý z krádeže. Aby nenastaly nějaké komplikace, tak můžeme ještě dodat větu, že jeho čin je natočen na kamerách, i když to nemusí být pravda.
- i) V prostorách, kam je potenciální zloděj umístěn, by měla být přítomna i vedoucí prodejny. Ta požádá potenciálního zloděje a vyskládání nákupu na stůl, kde se tento nákup zkontroluje s pokladním lístkem. (pokud chtěl zloděj maskovat krádež nákupem drobného zboží)

- j) Po nalezení a zabavení kradených věcí je nutno zavolat policii ČR, které zloděje předáme.

Ve většině případů se ovšem minimálnímu fyzickému kontaktu s osobou neubráníme. Například chycení za ruku či položení ruky na záda, abychom útočníka nasměřovali do míst, kde ho můžeme zajistit, než přijede policejní hlídka.

Ne vždy se však podaří takto bez problémů zadržet potenciálního zloděje. Mladiství nebo děti se většinou dají na útěk a poté už je jen na detektivovi, jestli takového zloděje budou pronásledovat nebo ne.

4.2. Recepční ve střežených objektech

Mezi první překážky, přes které musí pachatel projít, je recepce. Recepce je možno rozdělit na 2 typy, a to otevřený typ recepce a uzavřený typ recepce. Po definování příslušných typů recepce zde bude uveden metodický návod, jak by se měl/a recepční zachovat při vniknutí nežádoucí osoby do střeženého podniku.

Typy recepce:

- Otevřený typ recepce – je častější, avšak méně ochraňuje recepční/ho při případném napadení. Je součástí zejména menších a středních firem, hotelů, penzionů a jiných zařízení, kde není nutné přímo oddělit recepci od zákazníků.

Obr. 21 Otevřená recepce SIDA²⁵

- Uzavřený typ recepce – používá se zejména v místech, kde je společně s klíčovou službou zajišťováno i monitorování objektu, správa požární ústředny nebo jiných zařízení, která by neměla být přístupná každému. Avšak není to podmínka a záleží pouze na majiteli objektu či firmy jaký typ recepce si zvolí. (např. recepce FAI UTB)

Obr. 22 Recepce FAI

Útočník či zloděj, který se snaží dostat do objektu, bývá zpravidla ozbrojen. Recepce je většinou spojena i s klíčovou službou a to je pro zloděje či útočníka nejsnazší cesta, jak si zajistit přístup do celého objektu bez použití násilí. Recepční by proto na takovou situaci měli být připraveny a vědět jak mají postupovat.

- a) V první řadě je nutné zachovat klid a nepropadnout panice.
- b) Každá recepce by měla obsahovat tlačítko vyvolávající skrytý alarm, které by mělo být umístěno na neviditelném a pro recepční/ho snadno přístupném místě. V případě napadení by se recepční měl/a pokusit toto tlačítko zmáčknout. Avšak ne vždy to je možné, a pokud má útočník/zloděj zbraň, tak se snažíme plnit jeho příkazy a neohrozit tak svůj život.

²⁵ NETUŠIL, Jiří. *Www.sida.cz* [online]. c2006-2009 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.sida.cz/img/velke/recepce.jpg>>.

- c) Zaměřit se na útočnicka/zloděje a pokud možno si zapamatovat co nejvíc charakteristických znaků pro jeho pozdější identifikaci.
- d) Pokud s námi útočnick komunikuje, tak se snažíme mluvit pomalu a klidně. Používáme věty, které by případného pachatele nerozzuřily.
- e) Ve většině případů se pachatel nezajímá o nás, jako o osobu, ale chce po nás pouze klíče nebo jiný prostředek, který mu umožní lepší přístup do prostor hlídaného objektu.
- f) V případě uzavřené recepce máme větší prostor pro manipulování s prostředky pro přivolání pomoci.

Povolání recepční je většinou obsazováno ženami, tudíž je nutné přihlídnout s řešením obranné situace i k tomuto. Žena v pozici recepční by se rozhodně neměla snažit pachatele zastavit a neměla by mu klást žádný odpor. Pokud to však situace dovolí, tak by měla co nejdříve zavolat pomoc, či vyvolat poplach.

4.3. Vrátný ve střeženém objektu

Vrátný a vrátnice představují pro pachatele první možnou překážku. V některých objektech je vrátnice spojena s recepcí. Nejprve budou definovány 2 druhy vrátnic, a to jednoduchá a kombinovaná. Poté se bude nastíněn možný metodický návod, jak by se měl vrátný chovat v případě zpozorování podezřelé osoby.

Vrátnice je možno rozdělit také na 2 druhy, a to:

- a) **Jednoduchá vrátnice** – součástí této vrátnice je pouze menší objekt, který je obsazen většinou pouze jedním vrátným, který kontroluje buď vjíždějící a vyjíždějící vozidla nebo pouze vcházející a vycházející osoby.

Obr. 23 Vrátnice pro vozidla²⁶

Obr. 24 vrátnice pro pěší²⁷

- b) **Kombinovaná vrátnice** – zde je prováděna kontrola jak pěších osob, tak i projíždějících vozidel. Součástí těchto vrátnic bývají i terminály, které zajišťují kontrolu docházky zaměstnanců dané firmy.

²⁶ [Http://www.okenmont.cz/](http://www.okenmont.cz/) [online]. c2005 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <http://www.okenmont.cz/fotky/ruzyne/strany/ruzyne5_jpg.htm>.

²⁷ [Http://www.hcv.cz](http://www.hcv.cz) [online]. 2000-2008 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.hcv.cz/zabezpecovaci-systemy/identifikacni-systemy.php>>.

Obr. 25 Vrátnice kombinovaná²⁸

Pro případného zloděje je vrátnice první možnou překážkou při vniknutí do objektu. Pokud vrátný zpozoruje případného pachatele či osobu s podivným chováním, která se snaží vyhnout kontrole před vstupem do podniku, měl by se zachovat takto:

- a) Vrátný by měl vyjít před vrátnicí či turniket a upozornit tuto osobu na nutnost projít přes vrátnici či varovat osobu, která neoprávněně vešla do objektu. („Stůjte!! Vnikl jste do...“)
- b) Před vlastním opuštěním vrátnice by měl vrátný nahlásit tuto situaci druhé osobě, která by reagovala na poplach v případě neohlášení se vrátného do určité doby. Případně by měl být vrátný v neustálém spojení s druhou osobou.
- c) Pokud osoba nereaguje na slova vrátného, měl by se k ní vrátný pomalu přiblížit, avšak měl by mít předem připravený a ukrytý obranný sprej či alespoň osobní alarm pro případ možného napadení osobou.

²⁸ [Http://www.jegon.sk](http://www.jegon.sk) [online]. 2008 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.jegon.sk/mecom.htm>>.

- d) Pokud se tato situace stane za snížené viditelnosti, tak je asi nejlepší způsob řešení posvítit na pachatele oslnivým světlem, kterým by měl být vybaven hlavně noční vrátný.
- e) V případě, že osoba začne unikat směrem do střeženého objektu, měl by vrátný informovat pověřené osoby a vyhlásit poplach. Pokud na vrátnici pracuje více osob, může se vrátný vydat stíhat pachatele.

Lepší ochranu a kontrolu osob zajišťuje kombinovaná vrátnice a pro zloděje je to první velká překážka při vniknutí do podniku. V případě kombinované vrátnice má vrátný větší prostor pro řešení případného vniknutí do objektu a zároveň u takovýchto vrátnic bývá přítomno více pracovníků PKB než jen jeden vrátný.

4.4. Pracovníci přepravující peníze a cennosti

Transporty přepravující peníze a cennosti jsou nejvíce přitahovány případnými pachateli, protože pro ně představují největší možnou kořist.

- a) V případě přepadení transportu s penězi a cennostmi si pracovníci PKB musí zachovat klid, aby v co nejkratším čase mohli reagovat na vzniklou situaci.
- b) V případě dodržených bezpečnostních opatření při transportu by se k posádce neměli pachatelé dostat. První reakce řidiče by měla být taková, aby se co nejrychleji dostal s autem z místa přepadení. Jeho kolega by měl ihned tuto událost nahlásit dispečinku.
- c) V případě, že je vozidlo po přepadení nepojízdné, tak by posádka měla použít veškeré dostupné prostředky, aby chránila svůj život a zdraví.
- d) Při přepadení vozu by pracovníci neměli váhat s použitím zbraně, protože většina pachatelů této činnosti je dobře ozbrojena.

Při případném přepadení vozidla přepravujícího peníze nebo cennosti se pracovníci PKB ocitají v největším ohrožení života. Pachatele těchto přepadení jsou většinou velmi dobře

ozbrojeni a jsou ochotni pro případnou kořist většinou i zabít člověka. Proto by se pracovníky v těchto situacích měli chovat obzvláště opatrně, a to zejména tehdy, pokud je ohrožen jejich život.

Mezi základními úkony, které by měli pracovníci PKB zvládnout je udržení psychické stability. Od tohoto se odvíjí další postupy v jednotlivých činnostech. Zároveň by měli pracovníci zavčas vyhodnotit nebezpečí, které jim hrozí a v případě možného ohrožení života se nesnažit zadržet pachatele za každou cenu. Pracovníci PKB by si také měli dát pozor na zvýšenou možnost vykradení objektu či jejich samotné napadení, které je rizikovější v noci nebo nad ránem. Primárním cílem vniknutí pachatele do objektu bývá odcizení předmětů, peněz či cenností. Dalším z automatických činností, které by měl pracovník či pracovníci udělat, je nahlásit událost osobě na dispečink, která poté provede další úkony potřebné ke včasnému dopadení pachatele.

ZÁVĚR

V bakalářské práci jsem se pokusil vytvořit metodický návod na bezkontaktní řešení obranných situací v průmyslu komerční bezpečnosti z hlediska některých vykonávaných profesí. Zároveň také seznámit čitatele s možností řešit konflikt bezkontaktním způsobem, a to uvedením konkrétních příkladů řešení obranných situací z hlediska taktiky, komunikace, demonstrace a hrozby.

V teoretické části této bakalářské práce jsem se zaměřil na vysvětlení základních pojmů, základním seznámením s agresivním chováním, typy agresivity a osvětlení právních norem, které s touto problematikou souvisí. Část teoretické části je věnována problematice útoků na osoby v průmyslu komerční bezpečnosti ČR. Součástí je také seznámení s okolnostmi souvisejícími s možným vznikem obranné situace a psychologickými faktory, které jsou důležité z hlediska udržení psychické stability při řešení již započatého konfliktu.

V praktické části jsem se zaměřil na různé varianty řešení obranných situací, a to z hlediska taktiky, komunikace, demonstrace a hrozby. Prvním důležitým bodem řešení obranné situace je samotná prevence. Pokud nepodceníme prevenci, je velká pravděpodobnost, že se obranné situaci úplně vyhneme. U pracovníků PKB to však většinou není možné, a proto nastupují fáze taktiky, komunikace, demonstrace a hrozby.

Taktika a komunikace se prolínají celým průběhem obranné situace. Pokud máme dobře zvolenou taktiku, tak získáme před útočníkem mírný náskok, který nám dá čas na vhodné řešení konfliktu. Komunikace nám během konfliktu slouží zejména jako zdržovací prostředek, pomocí kterého také získáváme potřebný čas na vyřešení obranné situace. Další funkce komunikace je zejména v tom, že pokud komunikujeme zřetelně a klidně, můžeme tím částečně utlumit útočnickovu agresivitu. Pokud je však komunikace vedena špatně, má toto jednání opačný efekt. Nedílnou součástí komunikace je i její neverbální, čili mimoslovní složka. Zejména výraz tváře může útočnickovi prozradit, jak se cítíme. Výrazem můžeme v útočnickovi vzbudit respekt, dát najevo náš strach nebo mu zdůraznit náš úmysl se bránit. Pomocí jednoduchého gesta můžeme odpoutat útočnickovu pozornost k získání času, případně varovat útočnicka před naším odporem.

Demonstrace je fáze řešení obranné situace, kterou však nelze použít vždy. K takovému řešení konfliktu je možné se uchýlit pouze tehdy, pokud má pracovník PKB určité zkušenosti,

znalosti a výcvik, které mu zajistí výhodu proti útočnickovi. Z mého pohledu je nejlepší demonstrací síly cvičený pes, který se nepochybně stane pro útočníka vážným nebezpečím. Hrozba je součástí demonstrace a já jsem do této části zařadil převážně technické prostředky osobní ochrany, z nichž se mi nejlépe jeví obranný sprej, který, při správné aplikaci, účinně znemožní útočnickovi pokračovat v útoku. Zároveň bych doporučil, aby měl každý pracovník v PKB u sebe osobní alarm, kterým může účinně přivolat pomoc.

V poslední části bakalářské práce jsem se pokusil navrhnout metodický návod na řešení obranné situace, a to pro 4 vykonávané činnosti v PKB. Jsou jimi detektiv v obchodě či obchodním domě, recepční, vrátný a pracovník přepravující peníze a cennosti. Vzhledem k tomu, že možných situací, které mohou nastat, je nespočet, tak jsem tyto návody spíše zobecnil. Společným znakem všech těchto činností je, že by pracovník či pracovníci PKB měli udržet psychickou stabilitu, od které se později odvíjí další postup při obranné situaci. Dále je také důležité, aby pracovníci PKB za dané situace správně vyhodnotili hrozící nebezpečí. Pracovníci PKB by měli dbát zvýšené pozornosti hlavně v noci nebo nad ránem, kdy bývá riziko vykradení objektu či napadení nejvyšší.

Pro mě byla tato práce velkým přínosem, protože jsem se dozvěděl spoustu nového o různých variantách řešení obranných situací. Na tuto problematiku je možno nahlížet ze spousty různých úhlů a jsem přesvědčen, že bude mít pro pracovníky PKB svůj význam. V práci jsem vytvořil nové poznatky k této problematice. Navrhuji, aby každý pracovník v PKB měl u sebe nějaký obranný prostředek, nejlépe obranný sprej, který svou účinností dokáže utlumit útočníka na dostatečnou dobu. Z hlediska demonstrace síly se mi nejlépe jeví cvičený pes a z pozice obránce, který se dostal do obranné situace, je nejdůležitější správná komunikace spojená s jednoznačnými gesty.

SPRÁVNÁ KOMUNIKACE + SPRÁVNÁ GESTA = NEJLEPŠÍ OBRANA!

ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ

The aim of this work was to create a methodological guide for contactless solutions in defense of the industry in terms of commercial security undertaken certain professions. It also familiarize numerator, with the possibility to solve the conflict contactless manner, indicating specific examples addressing the situation in terms of defensive tactics, communications, demonstrations and threats.

In the theoretical part of this work, I focused in the first chapter to explain basic concepts, basic introduction with aggressive behavior, aggression, and lighting types of laws that relate to this issue. The second chapter is devoted to the issue of attacks on people in the commercial security industry, the Czech Republic. Part of the second chapter is also familiar with the circumstances relating to the possible emergence of defensive situations and psychological factors that are important for maintaining mental stability when dealing with the beginning of conflict.

In the practical part, I focused on the various alternatives defense situations, and in terms of tactics, communications, demonstrations and threats. The first important point defensive tackle situation is itself prevention. If we not underestimate prevention is a reasonable likelihood that the defense avoids the situation completely. For workers PKB but mostly it is not possible, and therefore phases board tactics, communications, demonstrations and threats.

Tactics and communication are integral to the course of the defense situation. If we have a well-chosen tactics and get the attacker a slight lead, which will give us the appropriate time to resolve the conflict. Communications to us during the conflict, in particular, serves as a delaying device, which also gives the necessary time to resolve the defense situation. Other functions of communication, in particular, is that if you communicate clearly and calmly, it can partially inhibit attacker's aggressiveness. However, if the communication poorly maintained, the action has the opposite effect. An integral part of communication is its non-, or nonverbal component. In particular, facial expression, an attacker can reveal how we feel. The expression can be an attacker in the wake respect or show our fear. Using simple gestures can also break attacker's attention for the time.

Demonstration phase is resolution defense situation, but can not be used always. Such conflict resolution it is possible to have recourse only if the worker PKB some experience,

knowledge and training that it ensure an advantage against an attacker. From my point of view is the best demonstration of force trained dog, which is undoubtedly a serious danger to the attacker. The threat is part of the demonstration, and I do this part includes mainly technical means of personal protection, which to me seems the best defense spray, which, when correctly applied, effectively preventing the attacker to continue the attack. At the same time, I recommended that every worker in PKB carry a personal alarm, which can effectively summon assistance.

In the last part of thesis, I attempted to propose a methodological guide on the defensive tackle position, and 4 operate in the PKB. They are a detective at the store or department store, receptionist, concierge and staff transporting money and valuables. Given that the possible situations that may arise, it is countless, I rather generalization of these instructions. A common feature of all these activities is that the worker or workers PKB should maintain emotional stability, which was later withdrawn for further proceedings in the defense situation. It is also important that workers PKB in the situation properly assess an impending danger. PKB staff should ensure increased attention especially in the night or early when the object is the risk of theft or assault the highest.

For me, this work has been of great benefit, because I learned a lot about the different versions of the new defensive tackle situation. On this issue can be seen from many different angles and I am convinced that will be for PKB its significance. At work I have created new knowledge on this issue. I propose that every worker in the PKB had with him a defensive measure, the best defensive spray, which can stifle their effect on the attacker sufficient time. In terms of demonstration of strength to me appears to be the best trained dog position and the defender, who came to the defense situation, good communication is the most important associated with unambiguous gestures.

**GOOD COMMUNICATION + GOOD GESTICULATION = THE BEST
DEFENSE!**

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] GRUBER, D. *Zlatá kniha komunikace*. 1. vyd. Ostrava: Repronis Ostrava, 2005. 249 s. ISBN 80 – 7329 – 092 – 8.
- [2] NÁCHODSKÝ, Z. *Nebojte se bránit*. 1. vyd. Praha: Armex Publishing, 2006. 336 s. ISBN 80 – 86795 – 43 – 8.
- [3] NOVOTNÝ, F. *Právo na sebeobranu. Jak se smíme bránit?* 1. vyd. Praha: Lexik Nexis CZ, 2006. 114 s. ISBN 80 – 86920 – 10 – 0.
- [4] SDE-OR, I. – YANILOV, E. *Krav Maga. Umění čelit ozbrojenému útočníkovi*. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 2003. 246 s. ISBN 80 – 206 – 0689 – 0.
- [5] LAUCKÝ, Vladimír. *Technologie komerční bezpečnosti I*. 2. vyd. Zlín : UTB Academia centrum, 2004. 66 s. ISBN 80-7318-194-0.
- [6] KONEČNÝ, Alois. *Ji-Jitsu*. [s.l.] : [s.n.], [2001]. Taktika, s. 1-17.
- [7] *Agentura DAHA s.r.o. : projekt JPD3* [online]. [2007] [cit. 2009-04-09]. Čeština. Dostupný z WWW: <<http://www.daha.cz/projektJPD3/>>.
- [8] Agresivní chování. *www.antiskola.eu* [online]. 2008 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <www.antiskola.eu/referaty_cz/index.php?page=show_detail&come_from=list&obl=20&pg=1&id=18076>.
- [9] VRBOVÁ, Lenka. *Žena se dokáže ubránit znásilnění*. *Www.jujutsu.cz* [online]. 2007 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://jujutsu.cz/2007/03/12/zena-se-dokaze-ubranit-znasilneni/>>.

SEZNAM ZDROJŮ OBRÁZKŮ

- [1] *Dětská šikana* [online]. c2009 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <http://www.ct24.cz/1/1169027565_deti-sikana.jpg>.
- [2] *Maximální podpora v nezaměstnanosti byla od 1. ledna 2005 zvýšena* [online]. 2005 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <http://www.tiscali.cz/mone/mone_center_050117.814006.html>.
- [3] *Www.protector.txt.cz* [online]. [2008] [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://protector.txt.cz/obrazky/Pes-01.jpg>>.
- [4] *http://outdoorpark.cz* [online]. [2008] [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://outdoorpark.cz/outdoor/bigbig/15455.jpg>>.
- [5] *http://temneuzemi.webzdarma.cz* [online]. [2005] [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <http://temneuzemi.webzdarma.cz/Obranne_spreje/tuska-sprej.jpg>.
- [6] NOVÁK, Radim. *Http://eshop.strelecky-portal.cz* [online]. [2007] [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://eshop.strelecky-portal.cz/index.php?strana=detail&idk=337&id=1010>>.
- [7] NOVOSÁD, Zbyněk. *Http://sebeobrana.atlasobchod.cz* [online]. 2005 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://sebeobrana.atlasobchod.cz/atlasobchod/katalog/%5Bid-5.8096%5D-colt-special-combat-classic.html>>.
- [8] DEVINE, Michael P., SEBASTO, Anthony J.. *Http://www.pica.army.mil* [online]. 2004 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.pica.army.mil/PicatinyPublic/highlights/archive/FastTrack.asp>>.
- [9] *Http://www.gadgetmadness.com* [online]. 2007 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <http://www.gadgetmadness.com/archives/20070730-new_taser_c2_is_stunning_in_pink.php>.
- [10] *Http://www.mp3hodinky.cz* [online]. 2007-2009 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.mp3hodinky.cz/Nezarazene-vychytavky/>>.

- [11] *Http://www.reklamni-predmety-tara.cz* [online]. 2006 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.reklamni-predmety-tara.cz/elektronika-hodinky-budiky-svitilny/stopky-kompasy-minutky/personal-32304-05-01.html>>.
- [12] *Http://www.eurosecurity.cz* [online]. [2009] [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.eurosecurity.cz/eurosecurity.cz/index.php>>.
- [13] NETUŠIL, Jiří. *Www.sida.cz* [online]. c2006-2009 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.sida.cz/img/velke/recepce.jpg>>.
- [14] *Http://www.okenmont.cz/* [online]. c2005 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <http://www.okenmont.cz/fotky/ruzyne/strany/ruzyne5_jpg.htm>.
- [15] *Http://www.hcv.cz* [online]. 2000-2008 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.hcv.cz/zabezpecovaci-systemy/identifikacni-systemy.php>>.
- [16] *Http://www.jegon.sk* [online]. 2008 [cit. 2009-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.jegon.sk/mecom.htm>>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

PKB Průmysl komerční bezpečnosti.

BA Bezpečnostní agentura.

ČR Česká republika.

SC Special Combat.

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1 Šikana</i>	16
<i>Obr. 2 Okolnosti</i>	27
<i>Obr. 3 Pracovníci PKB</i>	35
<i>Obr. 4 Překážka</i>	37
<i>Obr. 5 Vyhnutí</i>	38
<i>Obr. 6 Odstup</i>	39
<i>Obr. 7 Zahnutí do kouta</i>	42
<i>Obr. 8 Přesvědčování</i>	43
<i>Obr. 9 Rozzuřený pes</i>	49
<i>Obr. 10 Obranný sprej Obr. 11 Sprej v tužce</i>	51
<i>Obr. 12 Walter P99 Obr. 13 Colt SC Classic</i>	51
<i>Obr. 14 Taser M26 Obr. 15 Taser C2</i>	52
<i>Obr. 16 Osobní alarm Obr. 17 Alarm se světlem</i>	53
<i>Obr. 18, 19, 20 Klíčenka se supersvítivou diodou, taktická svítlna, sprejová svítlna</i>	54
<i>Obr. 21 Otevřená recepce SIDA</i>	58
<i>Obr. 22 Recepce FAI</i>	58
<i>Obr. 23 Vrátnice pro vozidla Obr. 24 vrátnice pro pěší</i>	60
<i>Obr. 25 Vrátnice kombinovaná</i>	61

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1 Porovnání §13 a §14</i>	20
---	----